



Z TOHTOROČNEJ EMISNEJ ČINNOSTI NBS:



PÄTISÍCKORUNOVÁ  
BANKOVKA

DVESTOKORUNOVÁ  
PAMÄTNÁ MINCA  
ROK OCHRANY  
EURÓPSKEJ  
PRÍRODY



## ZBERATEL' 95



PONUKA TOVARU FIRMY ALBUM V DNEŠNOM ČÍSLE JE OPÄT BOHATÁ A PESTRÁ - ALBUM PONÚKA FILATELISTICKÝ I NUMIZMATICKÝ MATERIÁL, POMÔCKY, ODBORNÚ LITERATÚRU, TELEFÓNNE KARTY.



ATRAKTÍVNE SÉRIE POŠTOVÝCH ZNAMOK S FILMOVÝMI HRDINAMI DISNEYOVÝCH GROTESIEK PRINÁŠAME S DOPLNENOU PONUKOU.

## Alcock and Brown



The first non-stop Atlantic flight was made 73 years ago by pilot Captain John Alcock (1892-1919) and navigator Lieutenant Arthur Whitten Brown (1886-1948) on 14th and 15th of June 1919. They flew the 1,800 miles non-stop from St John's, Newfoundland, Canada to Clonsilla, Ireland in four days, nine of 16 hours and 23 minutes, taking with them the first transatlantic airmail.



Alcock and Brown carried 100 specially hand-drawn ordinary letters and one letter packet the most enclosed in them have slipped to the water. Mrs Elsie Moseley: "The Great Day, and I hoped the letters were safe. The letter will travel with me in the utmost most safe, for I hope to be carried over the Atlantic. Love to all. Your loving brother, Jack."



By air mail  
Per avion  
Aerogramme



Great Britain

SECURE FOLD HERE

Sender's name and address (Please show 2009-2010)

An aerogramme should not contain any enclosure if it does, it may be surcharged or sent by ordinary mail



The 1919 aerogramme is a special issue of the Royal Mail, it is not a postage stamp. The other photographs are for sale only, purchased from the Royal Mail at the Carlisle University Store.

Designed by The Frameworks  
Copyright Royal Mail International 1990

TAUT FOLD HERE



Comprising 62 a Daily Mail picture of 1919 Alcock and Brown flew the Vimy in a Vimy. They had nearly 1000 miles and 16 hours, powered by two 1600 horse power engines. The flight was the first non-stop, unpowered flight across the Atlantic and was the first non-stop flight across the Atlantic. The flight was the first non-stop flight across the Atlantic and was the first non-stop flight across the Atlantic. The flight was the first non-stop flight across the Atlantic and was the first non-stop flight across the Atlantic.

Pri príležitosti 75. výročia historického preletu Atlantického oceánu s prvou leteckou prepravou poštových zásielok britská poštová správa vlni vydala príležitostný aerogram v nominálnej hodnote 45p. Okrem miest potrebných pre uvedenie adresáta a odosielateľa ostatné miesta na prednej, zadnej i vnútornej strane aerogramu vydavateľ využil na obrazovú a textovú dokumentáciu preletu.

Sú to fotografie pilota kpt. Johna Alcocka (1892-1919) a navigátora por. Arthur Whittena Browna (1886-1948), ktorí v dňoch 14. a 15. júla 1919 za 16 hodín a 28 minút preleteli Atlantický oceán bez medzipristátia. Na ďalšom obrázku je mapa znázorňujúca 1890 mil dlhú trasu preletu z Írska na Newfoundland. Nasleduje reprodukcia jednej zo 196 kusov zásielok, ktoré boli prvýkrát letecky prepravené cez Atlantik - je to list kpt. Alcocka svojej sestre, pani Elsie Moseley. Celá vnútorná strana aerogramu je venovaná fotografii lietadla Vickers Vimy, ktorým sa let uskutočnil a za ktorý Alcock a Brown získali cenu Daily Mail vo výške 10.000 libier. -vkn-

# ZBERATEL'95



Ročník I. Číslo 6. Cena 20 Sk

## PREČÍTAJTE SI V DNEŠNOM ČÍSLE

Po úvodnom bloku informácií o nových vydaniach známok, celín, príležitostných pečiatkach, ako aj prehľade o miestach a termínoch zberateľských podujatí dnešné číslo Zberateľ-a '95 prináša aj rad zaujímavých odborných článkov.

- NUMIZMATICKÉ DNI V BRATISLAVE - na strane 6
- MEDAILÉRSKA VÝSTAVA NA BRATISLAVSKOM HRADE - na strane 7



Memorandové zhromaždenie slovenského národa 6 júna 1861  
v Turčianskom Svätom Martine

- MEMORANDOVÉ SLÁVNOSTI 1941 - na strane 9
- PODKARPATSKÁ RUS - JEDNOJAZYČNÉ PEČIATKY ČS. POŠTY - na strane 12
- ČISTENIE MINCÍ Z NIKLU A JEHO ZLIATIN - na strane 13

- PRIEMYSELNÁ VÝSTAVA - ŽILINA 1903 - na strane 14
- OCHRANNÉ PRVKY SLOVNSKÝCH BANKOVIEK / PÄTSTOKORUNOVÁ - na strane 15
- CHYBY A OMYLY NA ZNÁMKACH S FAUNOU - na strane 17
- Seriál KURIOZITY, 4. pokračovanie s pohľadnicou z Vyšných Hágov - na strane 18
- O POŠTOVÝCH PEČIATKACH TROCHU INAK - na strane 18
- NEPRAVIDELNOSŤ ZÚBKOVANIA MOSKOVSÝCH ZNÁMOK - na strane 20
- PAMÄTNÉ LISTY POŠTOVÉHO MÚZEA V PRAHE - na strane 22
- V rubrike POHLÁDY DO SVETA prinášame príspevok nášho Budapeštianskeho dopisovateľa ZOPÁR INFORMÁCIÍ O MABÉOSZ a ďalšie príspevky - na strane 23
- GUINNESSOVU KNIHU O ZNÁMKACH - recenzujeme na strane 26
- INZERCIA, dnes aj s niekoľkými hľadajúcimi partnerov na výmenu - možno nájsť na strane 28
- VÝSLEDKOVÁ LISTINA 6. AUKCIE ALBUMU ZO DŇA 6. 5. 1995 - uverejňujeme na strane 29
- Stála rubrika ALBUM PONÚKA - začína na strane 30

KATALÓG SLOVENSÝCH TELEFÓNNYCH KARIET v dnešnom čísle neuvierňujeme - najbližšie pokračovanie bude v budúcom čísle.

## Z BUDÚCEHO ČÍSLA

V letnom, dovolenkovom období nasledujúce číslo vyjde ako dvojčíslo v dvojnásobnom rozsahu, t.j. na 64 stranách. Termín vydania je naplánovaný na koniec mesiaca júl.

V dvojčíslu 7-8 okrem pravidelných rubrik a informačných príspevkov uverejníme aj prehľad prítlačí na slovenských poštových lístkoch za rok 1994, článok o histórii Sadu Janka Kráľa v Bratislave bohato ilustrovaný zberateľským materiálom a ďalšie zaujímavé príspevky.

Na spriemnenie letných horúcich dní sme pripravili do dvojčísla časopisu ZBERATEL'95 2. PÍSOBNÚ AUKCIU ALBUM-u s desiatkami zaujímavých položiek.

Prijemnú letnú pohodu, priatelia!

Redakcia ZBERATEL'95

# POŠTOVÉ ZNÁMKY

## SLOVENSKÁ REPUBLIKA

### 100. VÝROČIE ORGANIZOVANEJ FILATELIE NA SLOVENSKU

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydalo dňa 1.6.1995 príležitostnú poštovú známku "100. výročie organizovanej filatelie na Slovensku" v nominálnej hodnote 3 Sk v háčkovéj úprave. Na háččeku rozmerov 80 x 88 mm sú umiestnené 2 známky. V priestore medzihárčia medzi známkami je vytlačený motív sumca a text DUNAJFILA '95.



Autorom výtvarných predlôh emisie je akad. maliar Miroslav Cipár, rytcem je Josef Herčík. Háčček vytlačila PTC Praha, a.s., rotačnou ocelotlačou kombinovanou hĺbkotlačou.

Na známke sú vyobrazené tri fragmenty známok v kompozičnom zoskupení pripomínajúce 3 vršky zo štátneho znaku SR. NA FDC je kompozícia s motívmi odtlačkov pečiatok používaných v Spolku Album v Kremnici (1895-1904).

## NOVÁ BAŇA

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydá dňa 15.6.1995 výplatnú poštovú známku "Nová Baňa" v nominálnej hodnote 4 Sk.

Autorom výtvarného návrhu, ryteckej rozkresby a ryteckých prác je František Horniak. Známkou vytlačila Poštová tlačiareň cenín Praha, a.s., rotačnou ocelotlačou kombinovanou hĺbkotlačou na tlačových listoch po 100 kusoch. (vkn)



## NASLEDUJÚCE EMISIE

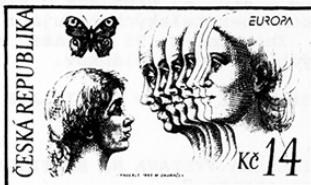
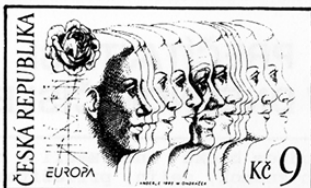
V letných mesiacoch Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydá dve emisie príležitostných poštových známok:

- 19. júla 1995 - KRÁSY NAŠEJ VLASTI (Banská Štiavnica, Spišský hrad, Vlkolíneček) - 7, 10 a 15 Sk.
- 16. augusta 1995 - MEDAILLISTA A. SOKOL (3 Sk).

## ČESKÁ REPUBLIKA

### EURÓPA - MIER A SLOBODA

Ministerstvo hospodárstva ČR 3. mája 1995 vydalo dve príležitostné poštové známky EURÓPA - Mier a sloboda v nominálnej hodnote 9 a 14 Kč. Emisia je súčasťou európskeho programu, ktorý v tomto roku pripomína 50. výročie ukončenia II. svetovej vojny a túžbu po slobodnom mierovom živote.



Autorom výtvarných návrhov emisie je Jiří Andrlé, autorom rytní je Miloš Ondráček. Zámky vytlačila PTC Praha, a.s. rotačnou ocelotlačou kombinovanou hĺbkotlačou v TL po 50 ks. (vkn)

## KRÁSY NAŠEJ VLASTI - SKALNÉ ÚTVARY

Tretieho mája tohto roku MH ČR vydalo dve poštové známky v emisii Krásky našej



vlasti - Skalné útvary "PANSKÁ SKALA - KAMENICKÝ ŠENOV" v nominálnej hodnote 8 Kč a "PRAVČICKÁ BRÁNA - HŘENSKO" v no-

minálnej hodnote 9 Kč. Výtvarné návrhy emisie vypracoval Adolf Absolon, autorom rytín je Martin Srb. Známky vytlačila PTC Praha, a.s. ocelotlačou z plochých platní v TL po 8 ks.



Panská skála, nazývaná tiež ako čadičové varhany, leží v chránenej krajinskej oblasti v Českom stredohorí a Pravčická brána, najvyššia pieskovcová skalná brána v Európe, leží v chránenej krajinskej oblasti Labské pískovce. (vkn)

## DEŤOM

Ministerstvo hospodárstva ČR vydalo dňa 1. júna 1995 príležitostnú poštovú známku "DĚTEM" v nominálnej hodnote 3,60 Kč. Na známke je kresba usmievajúcej sa mačičky, na obálke prvého dňa vydania spiaceho chlapčeka v klobúku a na pečiatke hviezdna obloha s veselou tvárou Mesiaca.

Autorom výtvarných návrhov je Josef Paleček, autorom rytín Václav Fajt.

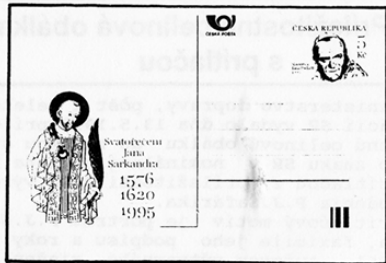


Známku vytlačila PTC, a.s. Praha rotačnou ocelotlačou kombinovanou hĺbkotlačou v tlačových listoch po 50 kusoch. (vkn)

## Príležitostné poštové lístky

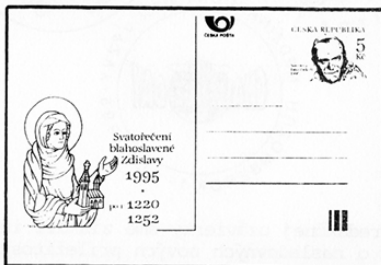
### NÁVŠTEVA PÁPEŽA J PAVLA II.

MH ČR vydalo dňa 17.5.1995 dva príležitostné poštové lístky pri príležitosti



návštevy pápeža Jána Pavla II. v Českej republike. Na oboch je známka s potrétom pápeža v nominálnej hodnote 5 Kč (rozkrasba V. Fajt).

Lavá časť prvého poštového lístku je venovaná svätorečeniu Jána Sarkandra (návrh P. Sivko). PL vytlačila PTC Praha, a.s. ofsetom v modrofialovej a zla-



tej farbe.

Druhý poštový lístok je venovaný svätorečeniu blahoslavenej Zdislavy (kresba Z. Čecha). PL vytlačila PTC Praha, a.s. ofsetom v hnedofialovej farbe.

## NASLEDUJÚCE EMISIE

Podľa emisného plánu Ministerstva hospodárstva ČR produkciu poštových známok v I. polroku 1995 zavŕši nasledujúca emisia:

\* 21. jún 1995 - 150. výročie príchodu prvého vlaku z Viedne cez Olomouc do Prahy (dve známky - 3 a 9,60 Kč)

## NOVÉ PEČIATKY

Odtlačky príležitostných poštových pečiatok z posledného obdobia:





Do redakčnej uzávierky sme získali informácie o nasledovných nových príležitostných poštových pečiatkach, resp. OVS:

1.6.1995 ● Kremnica 1: 100 ROKOV SPOLKU ALBUM / VYDANIE POŠTOVEJ ZNÁMKY (?)

2.6.1995 ● Bratislava 1: MEDZINÁRODNÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA DUNAJFILA 95



3.6.1995 ● Nitra 10: MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA PŠOV

5.až 17.6.1995 ● Sučany: 1.LETNÉ ŠPORTOVÉ HRY PRACOVNÍKOV POŠTY STREDNÉHO SLOVENSKA (OVS)

5.6.1995 ● Nitra 10: ROK OCHRANY EURÓPSKEJ PRÍRODY / EKOFILA 1995

6.6.1995 ● Bratislava 1: MEDZINÁRODNÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA DUNAJFILA '95

9.6.1995 ● Bratislava 1: MEDZINÁRODNÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA DUNAJFILA '95



9.6.1995 ● Bratislava 42: SLÁVNOSTNÉ ZHRMAZDENIE K 100. VÝROČIU ORGANIZOVANEJ FILATELIE NA SLOVENSKU

10.6.1995 ● Bratislava 42: III. VALNÉ ZHRMAZDENIE ZSF / 100



16.6.1995 ● Nitra 10: MEDACTA FILA

17.6.1995 ● Nitra 1: MEDZINÁRODNÝ KONGRES MLADÝCH FILATELISTOV

18.6.1995 ● Dubnica 1: FINÁLE SLOVENSKEHO POHÁRA VO FUTBALE

23.6.1995 ● Trenčianske Teplice: ART FILM

24.6.1995 ● Nová Baňa: 650. VÝROČIE

2.7.1995 ● Košice 1: SVÄTOREČENIE KOŠICKÝCH MUČENÍKOV

2.7.1995 ● Košice 1: RELIGFILA 95 / SVÄTÝ OTEC NA SLOVENSKU

7.7.1995 ● Kežmarok 1: TRH HISTORICKÝCH A LUDOVÝCH REMESIEL

8.7.1995 ● PRVÝ ZNÁMY VÝLET DO TATIER / 1565 / B. LASKÁ

9.7.1995 ● D.FRÖLICH / 1615 / PRVÝ HOROLEZCKÝ VÝSTUP DO VYSOKÝCH TATIER

## PRÍTLAČE

### 200. VÝROČIE NARODENIA P. J. ŠAFÁRIKA

#### Príležitostná celinová obálka s prítláčou

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR vydalo dňa 13.5.1995 príležitostnú celinovú obálku so známku štátneho znaku SR v nominálnej hodnote 8 Sk a prítláčou z príležitosti 200. výročia narodenia P.J.Šafárika.

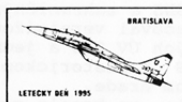
Prítláčový motív je portrét P.J.Šafárika, faximile jeho podpisu a roky 1795 - 1861. Autorom výtvarného riešenia je



akad. maliar Rudolf Cigánik. Prítláč bola vyhotovená ofsetovou technikou v tlačiarni PROMPT, a. s., Bratislava.

## LETECKÝ DEŇ

LETECKÝ DEŇ 1995 BRATISLAVA • Prítláč na PL Kriváň (MIG-29), na PL Devín (L-39 Albatros), na celinovej obálke Štátny znak (helikoptéra Mi-24) a aerogram (MIG-29) • Dátum vydania 20.5.1995 o K celinám sa používal odtlačok príležitostnej pečiatky na pošte Bratislava 1 v modrej farbe. (vkn)



## DUNAJFILA '95 BRATISLAVA

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií vydalo 1. júna 1995 poštový lístok Devín s prítláčou "Medzinárodná filatelistická výstava DUNAJFILA '95 Bratislava".



Medzinárodná  
filatelistická výstava  
DUNAJFILA '95  
Bratislava

© MOPT

## Známkové zošitky ROK OCHRANY EURÓPSKEJ PRÍRODY



Slovenská pošta, š.p. POFIS vydala dva známkové zošitky ROK OCHRANY EURÓPSKEJ PRÍRODY. V jednom je 10 kusov známok Horcokvet Clusiov 2 SK, v druhom 5 známok Poniklec slovenský 3 SK. Náklad oboch zošitkov je 5000 kusov. (vkn)



Analogické  
pohľadnice

RUMENICA  
TURNIANSKA

PONIKLEC  
SLOVENSKÝ

HORCOKVET  
CLUSIOV

Slovenská pošta, š.p. POFIS vydala tri analogické pohľadnice so známami série ROK OCHRANY EURÓPSKEJ PRÍRODY - HORCOKVET CLUSIOV, PONIKLEC SLOVENSKÝ a RUMENICA TURNIANSKA. Pohľadnice boli vyhotovené s použitím fotografií Dušana Slivku a pečiatok z FDC uvedenej emisie známok. (vkn)

## DRUHÁ ČIERNOTLAČ

Pre katalóg Medzinárodnej filatelickej výstavy DUNAJFILA '95 BRATISLAVA bola vydaná čiernotlač známky EURÓPA 1995 - MIER A SLOBODA s preškrtnutou hodnotou S Sk. Čiernotlač vytlačila PTC a.s. Praha, na formáte 150x105 mm.

Zatiaľ vieme o dvoch variantoch: Čiernotlač bez prítlača a s prítlačou organizačného výboru výstavy s výstavným logom, ktoré sú určené pre výstavný katalóg. (R)



## NOVÉ MINCE DVE PAMÄTNÉ

Ďalšie dve strieborné pamätne mince dali do obehu v Českej republike:

• 50. VÝROČIE VÍTAZSTVA NAD FAŠIZMOM.  
Autor: Jitka Jelinová. Materiál: 900 Ag, 100 Cu. Priemer 31 mm, hrúbka 2,2 mm, hmotnosť 13g. Dátum vydania: 26.4.1995. Náklad 25 tisíc kusov. Mincovňa: Bižuterie, a.s., Jablonec nad Nisou.



• 200. VÝROČIE NARODENIA PAVLA JOSEFA ŠAFAŘÍKA. Autor: Mgr. Petr Horák. Materiál: 900 Ag, 100 Cu. Priemer 31 mm, hrúbka 2,25 mm, hmotnosť 13g. Dátum vydania: 26.4.1995. Náklad 25 tisíc kusov. Mincovňa: Bižuterie, a.s., Jablonec nad Nisou. (ik)

## ZVESTI

### NOVÝ NÁZOV MINISTERSTVA

Ministerstvom dopravy, spojov a verejných prác Slovenskej republiky má nový názov: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií (MDPT) Slovenskej republiky.

Ministerstvo sa prestahovalo z Miletičovej ulice na námestie Slobody. (R)

## NUMIZMATICKÉ DNI V BRATISLAVE

Pri príležitosti 25. výročia svojho vzniku a 75. výročia založenia Numizmatickej spoločnosti československej usporiadala Slovenská numizmatická spoločnosť 28.- 30. apríla 1995 Numizmatické dni.

Numizmatické dni sa začali slávnostným zasadnutím. Predseda SNS Ing. Marián Ondrejmiška tu zhodnotil činnosť SNS a jej spoluprácu so zahraničnými spoločnosťami. Účastníkov pozdravili zástupcovia českej a nemeckej numizmatickej spoločnosti Dr. Ing. Lukas a Dr. Gollnisch. Pozdravný list zaslala aj predsedkyňa Komisie pre numizmatiku SAV Dr. Kolníková. Hlavným bodom slávnostného zasadnutia bolo odovzdanie medailí a diplomov zaslužilým členom SNS a zahraničným hosťom. Program pokračoval vernisážou výstavy medailí vydaných ÚV SNS a jednotlivými pobočkami SNS v Historickom múzeu SNM na Bratislavskom hrade.

V rámci podujatia sa konala medzinárodná numizmatická konferencia. Očneli prednášky: Ing. Ondrejmiška - spolupráca numizmatických spoločností stredoeurópskych krajín. Dr. Hunka - výsledky bádania slovenských numizmatikov v oblasti arpádovského mincovníctva. Dr. Gollnisch z Bitterfeldu - nové poznatky o papierových platidlách NDR. Dr. Zoričák z Kremnice - symbolika nových slovenských platiel. Dr. Köhegyi z Baje - vybrané zápisky bratislavského občana od revolučných rokov 1848 až do konca 70. rokov



19. storočia. Ing. Šustek z Bratislavy - novozistení autori niektorých slovenských, resp. československých papierových platiel (Martin Benka, Ludovát Fulla, Jozef Vlček) a ich neznáme návrhy. Dr. Torbágyi z Budapešti - vývoj ikonografie keltských mincí z maďarských nálezísk. Dr. Schulz z Viedne - prehľad diela viedenského medailéra Antona Scharfa. Pani Abrányi-Balogh z Budapešti - história organizovanej numizmatiky v Maďarsku. Všetky prednesené referáty budú uverejnené v 14. čísle Numizmatiky.

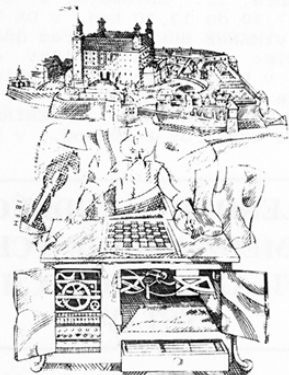


Uskutočnilo sa aj krátke zasadanie pléna ÚV SNS, na ktorom sa podpísala Zmluva o spolupráci Slovenskej a Nemeckej numizmatickej spoločnosti.

Posledný deň sa Numizmatické dni zavŕšili aukciou numizmatického materiálu.

Zbyšok šustek

KZP - KLUB MLADEJ RODINY  
MIESTNA KNIŽNICA PETRŽALKA



DOVOĽUJEME SI VÁS POZVAŤ  
NA VÝSTAVU

FERO HORNIAK  
POŠTOVÁ GRAFIKA

VÝSTAVA JE OTVorená DENNE  
OD 2. 6. '95 DO 16. 6. '95  
PO. Pl. 9.00 - 20.00 HOD.  
NEDEĽA 14.00 19.00 HOD.

KLUB MLADEJ RODINY  
VAVILOVOVA 22, BRATISLAVA

Pozvánka na výstavu grafika a rytca Františka Horniaka, ktorá sa pod názvom poštová grafika koná v Klube mladej rodiny v Bratislave - Petržalke.

## FALOŠNÉ ZNÁMKY v ČR

V tlači prebehla správa o tom, že sa v ČR objavili v obehu falošné trojkorunové poštové známky - výplatné známky 3 Kč s motívom Brna. Existencia falošných známok bola zaznamenaná u jedného pražského obchodníka. Po viac ako sedemdesiatich rokoch sa tak opäť objavili falzifikáty známok ku škode pošty.

Podľa odborníkov falzifikáty nie sú veľmi vydarené, ale pokiaľ ľudia nemajú možnosť porovnania s pravými známkami, ani to nezbadajú. Falzifikáty známok majú veľmi nejasnú tlač a hrubšie nerovné zúbkovanie, ktoré je v rohoch nepresné. Zúbkovanie nie je (tak ako u známok vytlačených v tlačiarňach) presne vyseknuté, ale skôr vytlačené. Otvory majú tiež menší priemer na rozdiel od otvorov na známkach pravých.

Koľko takýchto známok sa dostalo do obehov a aká škoda vznikla pošte sa zatiaľ nevie. (Podľa MF DNES, Praha)



Reprodukcia originálnej známky (vľavo) a falzifikátu.

## MEDAILÉRSKA VÝSTAVA NA BRATISLAVSKOM HRADE

Koncom apríla sprístupnili v Historickom múzeu SNM na Bratislavskom hrade výstavu pod názvom "Medaily a plakety Slovenskej numizmatickej spoločnosti", ktorú pripravili Slovenská numizmatická spoločnosť a Historické múzeum SNM pri príležitosti osláv 25. výročia vzniku tejto výberovej zberateľskej spoločnosti.

Slovenská numizmatická spoločnosť sa okrem iných aktivít zameriava od roku 1970 aj na vydávanie medailí a plakietských významným udalostiam a na počesť osobností nášho národa. Za štvrtstoročie vydal Ústredný výbor SNS, ktorá stojí na čele spoločnosti, so sídlom v Bratislave, spolu s jedenástimi pobočkami na Slovensku, vyše sedemdesiat pamätných medailí a plakietských, z ktorých mnohé sú vynikajúcimi ukážkami medailérskeho ume-

nia. Výstava na Bratislavskom hrade nadväzuje na tradíciu vydávania medailí slovenskými numizmatikmi ešte v 60. rokoch, kedy prvé medaily boli venované významným postavám slovenskej numizmatiky a zachytáva celý vývoj až po posledné medailérske razby tematicky venované súčasným aktuálnym udalostiam. Medaily sa prihovárajú návštevníkovi doplnené aj o niektoré muzeálne artefakty, ktoré vyzdvihujú symboliku zašifrovanú do "histórie vyrazenej do kovů". Zaujímavý je tiež pohľad do medailérskej dielne



a názorne dokumentovaný postup tvorby medailí. K výstave je vydaný aj rovnomený katalóg s reprodukciami všetkých medailí.

Medailérska výstava na Bratislavskom hrade je návštevníkom sprístupnená do konca júna 1995.

Elena Minarovičová

## HRA PRI STOROČNICI

Redakcia nezávislého týždenníka NEW EXCLUSIVE POVEX v Banskej Bystrici v spolupráci s našim mesačníkom ZBERATEL '95 pri príležitosti 100. výročia založenia filatelistického spolku Album v Kremnici pripravila pre čitateľov hru o cenu. Výhercom sa stal Juraj Macura z Osádky.

Týždenník veľmi pekne prezentoval náš časopis i vydavateľa. Ďakujeme!

## ČO \* KDE \* KEDY

### PODUJATIA V RUŽOMBERKU

Pri príležitosti vydania poštovej známky Vlkolíneč v emisii Kultúrne pamiatky UNESCO a Dňa Vlkolínca, ktorý organizuje mesto Ružomberok na 6. augusta 1995, vydá Klub filatelistov Ružomberok poštový listok Kriváň s prítlačou a listok s iným motívom prítlače. Pošta v Ružomberku bude používať príležitostnú pečiátku.

V Ružomberku sa uskutoční 15. októbra 1995 veľká filatelistická - numizmatická burza. Miesto konania: Kultúrny dom.

(fv)

## NUMIZMATIKA V TRENČÍNE

Plán podujatí Klubu numizmatikov Domu armády a Slovenskej numizmatickej spoločnosti, pobočky Trenčín v roku 1995:

**PREDNÁŠKY** - každý štvrtý štvrtok v mesiaci od 16,30 do 18,30 hod. v zasadačke Domu armády Trenčín.

**VÝMENNÉ SCHÖDZE** (všetkých zberateľských odborov) - 8. júla, 12. augusta, 14. októbra, 11. novembra, 9. decembra, vždy od 7,30 do 12,30 hod. v DA Trenčín.

**VEĽKÉ VÝMENNÉ BURZY** - pred dňom konania aukcie: 9. septembra 1995 od 11 do 17 hod. v DA Trenčín (aj v prípade, ak sa aukcie neuskutočnia).

**AUKCIE NUMIZMATICKÉHO MATERIÁLU** - 10. septembra 1995 od 8,30 hod. v DA Trenčín.

## KALENÁR NÁRODNÝCH A MEDZINÁRODNÝCH FILATELISTICKÝCH VÝSTAV

DUNAJFILA '95 BRATISLAVA, 2.- 11.6.1995 (medzinárodná výstava)

EXPHIMO, Bad Mondorf/Luxembourg, 3.- 5. 6.1995 (národná námetová s medzinárodnou účasťou)

BASLER TAUBE '95, JUNAPHILEX, Basel, 17.- 25.6.1995 (národná s medzinárodnou účasťou a národná mládežnícka)

## BURZY

### BURZY SPOLKU METEOR WIEN

Zberateľov pohľadníc a telefónnych kariet upozorňujeme na burzy spolku METEOR WIEN, ktoré sa uskutočnia v najbližšom období:

25. jún - MESSE-CONGRESS-CENTER, Südportalstrasse 1, 1020 WIEN

10. december - MESSE-CONGRESS-CENTER, Südportalstrasse 1, 1020 WIEN

Prehľad o pravidelne konaných burzách (s uvedením druhu, miesta a termínu konania):

#### BRATISLAVA

• **FILATELIA a FILOKARTIA** • Kaviareň Olympia, Kollárovo námestie • Každú nedeľu, 8-12 h

• **NUMIZMATIKA a NOTAFILIA** • Posádkový dom armády, Štúrova ulica • Každú nedeľu, 8-12 h

• **FILATELIA, FILOKARTIA a TELEKARTIA** • Hotel Dukla, Dulovo námestie, 1. poschodie • Každý štvrtok, 16-19 h • Vstupné sa nevýberá

#### KEŽMAROK

• **FILATELIA** • Dom detí a mládeže, Starý trh č.25 • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 10 h

#### KOŠICE

• **FILATELIA** • Dom armády, Masarykova ulica • Každú nedeľu, 8-12 h

• **NUMIZMATIKA a NOTAFILIA** • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu, 9-12 h

#### LEVICE

• **FILATELIA** • CK Junior, Sládkovičova ulica 2 • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci, 9.30- 12.00 h

#### NITRA

• **FILATELIA a FILOKARTIA** • **DOMINO**, Štefánikova trieda • Každú prvú nedeľu v mesiaci, 8-12 h

#### RUŽOMBEROK

• **FILATELIA** • Liptovské múzeum, zasaďačka • Dňa 25. mája, 8. a 22. júna, 24. augusta, vždy od 18 do 20 h

#### TRENČÍN

• **FILATELIA** • Kultúrne stredisko, Dlhé Hony • Každú nedeľu, 9-12 h

• **FILATELIA a NUMIZMATIKA** • Dom armády • Každú druhú sobotu v mesiaci, 7-12 h

(Informácie uverejňujeme bezplatne)

## Pripomíname si

# MEMORANDOVÉ SLÁVNOSTI 1941

Memorandové zhromaždenie, ktoré sa konalo 6. júna 1861 v Turčianskom Svätom Martine, bolo nepochybne jedným z najvýznamnejších vystúpení Slovákov proti maďarizačnému útlaku a za národné sebaurčenie v Rukúsko-uhorskej monarchii. Zišli sa na ňom roduverní Slováci, ktorí pod vedením národovcov J. M. Hurbana, J. Francisciho (predseda zhromaždeniu), Štefana M. Daxnera a za účasti županov Turčianskej a Liptovskej stolice prijali Memorandum slovenského národa. V štyroch častiach sformulovali základné požiadavky, ktoré mali Slovákom zabezpečiť svojbytnosť a rovnoprávne postavenie v rámci Uhorska. Išlo predovšetkým o uznanie Slovákov ako plnoprávneho národa, zavedenie slovenčiny ako úradného a vyučovacieho jazyka, úprava žúp na národnostnom princípe v oblastiach obývaných prevažne slovenským obyvateľstvom a napokon rovnaké práva pre Slovákov a ostatné nemadarské národy Uhorska. Zhromaždenie poverilo 13-členné "vyslanstvo", aby prednieslo tieto požiadavky na pôde uhorského snemu v Pešti. Z ruk J. Francisciho prevzal Memorandum podpredseda snemu K. Tisza, ktorý prisľúbil jeho prerokovanie. Nestalo sa tak, ale naopak, zdvihla sa vlna vášnivých útokov proti osnovateli Memoranda a ďalšieho maďarizačného útlaku, vrcholiacieho zatvorením Matice slovenskej a troch slovenských gymnázií.

Počas trvania Rakúsko-Uhorska, ani za I. ČSR neprichádzalo dôstojné a oficiálne pripomenutie historického zhromažde-

nia do úvahy. Až 80. výročie tejto udalosti v roku 1941 malo byť veľkolepou oslavou. Politické vedenie Slovenskej republiky mienilo výročiu Memorandového zhromaždenia dať širší rámec, premeniť ho na oslavu národnej svojbytnosti a štátnej samostatnosti. Organizátorom osláv bola HSLŠ. Slávnosti, plánované na



Obr.1 - Príležitostná známka 2 Kč

31.mája a 1.júna 1941 mali mať tri časti - politickú, vojenskú a kultúrnu. V rámci politickej časti sa malo konať slávnostné zasadanie Slovenského snemu za účasti prezidenta republiky, vlády, vojenských pridelencov a zástupcov z celého Slovenska. Vojenskú časť osláv tvorila vojenská prehliadka, odovzdanie zástavy vojenskému útvaru útočnej vozyby v Turč. Sv. Martine, odovzdanie amfiteátra a ďalšie akcie. Kultúrna časť bola zameraná na folklórne vystúpenia, návštevy Matice slovenskej a Slovenského národného múzea, odhalenie pamätnej tabule

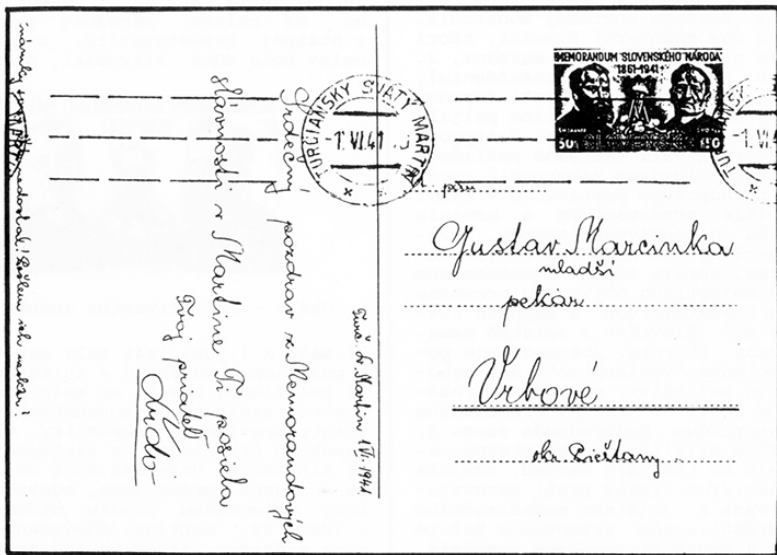
atď. V predvečer osláv sa konali slávnostné príhovory na školách. Pre účastníkov osláv boli vypravené dva zvláštne vlaky zo Žiliny a z Kremnice.

26. mája 1941 uverejnila Slovenská tlačová kancelária správu, v ktorej oznamuje odloženie Memorandových slávností z "technických príčin" na neskorší termín /3/. V dňoch 31. mája a 1. júna sa uskutočnil len vojenská časť osláv. Zdrovnenie odloženia osláv nebolo oficiálne oznámené. Po vypuknutí konfliktu medzi Nemeckom a ZSSR (22. 6. 1941) a vstupe Slovenska do vojny proti ZSSR na takéto akcie už nebolo pomyslenia a tak sa vlastne slávnosti nedokončili. Pravdepodobnou príčinou odloženia osláv bol zvýšený tlak Nemecka voči Slovensku po tzv. Salzburgských rokovaníach (v júli 1940), na ktorých Hitler zbavil slovenských vládnych predstaviteľov ilúzií o budovaní samostatného a na národných princípoch postaveného štátu /4/. Svoju úlohu tu iste zohrali aj vojnové prípravy, čo by vysvetľovalo zachovanie vojenskej časti osláv.

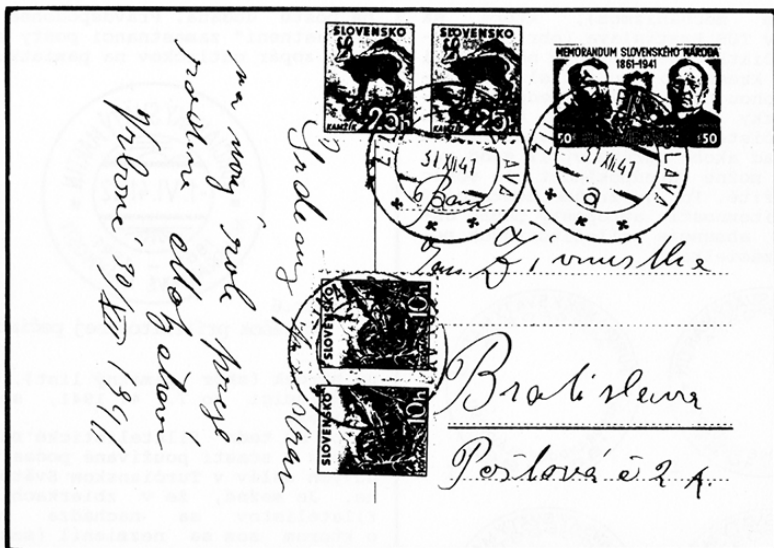
Príprave osláv bola venovaná mimoriadna pozornosť. Celoslovenský ústredný prípravný výbor (ÚPV), ktorý viedol osobne predseda snemu M. Sokol, a prípravný výbor (PV) v Martine pod vedením predsedu Matice slovenskej J. Cigera - Hronského, pracovali od marca 1941. Medzi 20 komisiami bol aj filatelistický odbor, ktorý viedol prednosta martinskej pošty Ladislav Vladár. V zápisniciach zo

zasadaní PV, ktoré sa dochovali v archíve Matice slovenskej /1/, možno nájsť zaujímavé filatelistické informácie, týkajúce sa pripravovaných zberateľských materiálov, ktoré mali byť k dispozícii počas osláv.

Ako vyplýva zo zápisnice z 31.3.1941, filatelistický odbor mal zabezpečiť, aby od 1.5.1941 bola na pošte Turč. Sv. Martin propagačná pečiatka k Memorandovým oslavám. Ďalej sa v zápisnici hovorí o potrebe objednať na Riaditeľstve pošt v Bratislave auto poštu, ktorá bude zabezpečovať pečiatkovanie pre filatelistov počas osláv. V zápisnici zo dňa 7. 4. 1941 je zmienka o pripravovanom vydaní "filatelistického hárčku" s hlavičkou Memorandového reliefu (umiestneného na ev. fare v T.S.M. - pzn. autora), ktorý mal vydať ÚPV, a tiež o príprave dvoch poštových známok (50 hal. a 1 Ks). V ďalšej zápisnici (15. 4. 1941) je informácia o príležitostných pečiatkach s legendou "Turčiansky Svätý Martin - auto pošta - Memorandové slávnosti 1861 - 1841", ktoré budú odtlačané v oranžovej farbe. V zápisnici z konca apríla (bez dátovania) bolo oznámené vydanie Memorandových známok a tiež zmena farby príležitostnej pečiatky na červenú. Je tu tiež zmienka o používaní štočku s legendou "Memorandové slávnosti v Turč. Sv. Martine 1861 - 1941" na poštách Bratislava, Prešov, Banská Bystrica a inde, pričom na každej pošte mala byť propagačná pečiatka používaná týždeň.



Obz.2 - Príležitostný lístok odoslaný z osláv, opečiatkovaný strojovou pečiatkou 1.6.1941



Obr.3 - Príležitostný lístok použitý po predĺžení platnosti, podaný v posledný deň platnosti do vlakovej pošty, omylom neuznaná vytlačená známka, preto doplnené výplatné nalepením známok 70h

Tolko svedectvo zápisníc, ktoré dokumentujú mimoriadnu starostlivosť o uspokojenie filatelistických potrieb účastníkov osláv. Aká však bola skutočnosť? Zo zberateľskej praxe viem, že odťažky príležitostných pečiatok sa na zásielkach odoslaných z osláv nevyskytujú, ba nie sú takmer známe ani na rýdzo filatelistických suveníroch. Pravdepodobne je to v dôsledku stiahnutia pečiatok so známami odkladu slávnosti. Aké sú teda možnosti filatelickej dokumentácie tejto tak trochu zvláštnej udalosti?



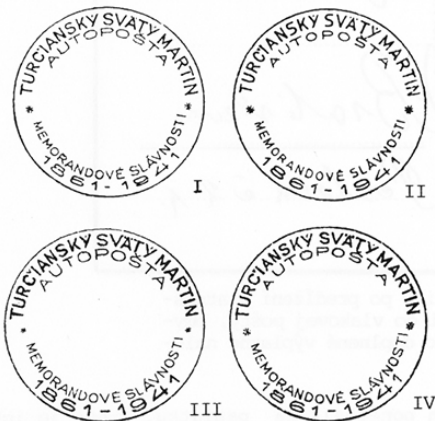
Obr.4 - Propagačná strojová pečiatka z pošty Bratislava 2

Séria Memorandových známok bola oproti pôvodným zámerom doplnená o hodnotu 2 Ks (obr.1) a vyšla 26. 5. 1941. Výška nákladu v porovnaní s inými príležitostnými emisiami je pomerne nízka (50h - 149 tisíc, 1Ks - 100 tisíc a 2Ks - 96 tisíc kusov). Drvivá väčšina známok skončila v zbierkach filatelistov, ale aj u nefilatelistov - účastníkov osláv, ktorí si

ich ponechali na pamiatku. Preto je ich výskyt v použitom stave pomerne zriedkavý a to aj na zásielkach z Memorandových osláv. Známkami platili do 30. 11. 1941. K oslavám vyšli aj dva príležitostné poštové lístky s vytlačenou Memorandovou známkou 50h. Na zadnej strane je dobové zobrazenie zhromaždenia v roku 1861 a slovenské memorandové vyslanstvo v Pešti. Poštou prešli lístky sa vyskytujú pomerne vzácné. Mnohé z nich, preukázateľne odoslané účastníkmi osláv, unikli pozornosti zberateľov aj preto, lebo nie sú opečiatkované príležitostnou pečiatkou, ale len strojovou pečiatkou s prerušovanými linkami, bez akéhokoľvek príležitostného textu (obr.2). Častejšie sa vyskytujú s príležitostnou pečiatkou k memorandovému tábore HM, ktorý sa konal súbežne s oslami v dňoch 28.mája až 3. júna 1941 /2/. Platnosť lístkov bola pôvodne stanovená ako u známok (30. 11. 1941), neskôr však bolo oznámené predĺženie platnosti do 31.12.1941. Z pošty Bratislava 2 je známy odťahok propagačnej pečiatky s textom "NAVŠTÍVTE MEMORANDOVÉ SLÁVNOSTI / v TURČ. SV. MARTINE V DŇOCH 31. V. - 1. VI. 1941", ktorý je trochu odlišný od textu v citovanej zápisnici. Doposiaľ som nevidel odťahok tejto pečiatky z inej pošty (obr.4).

Pre autopóštu boli pripravené 4 pečiatky (resp. vonkajšie medzikružie pečiatok, ktoré boli montované do korpusu

s dátumovým mechanizmom), ktoré sa dochovali v TÚS Bratislava (obr.5). Jednotlivé pečiatky sa odlišujú nepatrnými odchýlkami kresby písmen a číslic a vzájomnou polohou častí textu. Keďže mosadzné pečiatky nevykazujú ani minimálne stopy znečistenia pečiatkovacou farbou (majú vzhľad akoby práve vyšli spod rúk rytca), je možné predpokladať, že vôbec neboli použité. To je zrejme dostatočný dôkaz neprítomnosti autoposty počas osláv a tiež absencie príležitostných pečiatok na zásielkach.



Obr.5 - Odtlačky vložíek pečiatok autoposty I - IV

Pre použitie na poštovom úrade T.S.M. bola pripravená príležitostná pečiatka s textom "1861 - 1941 / MEMORANDOVÉ SLÁVNOSTI" (obr.6). V zápisnici z 15. 4.1941 bola reč zrejme o tejto pečiatke, ktorá mala byť odtlačaná v červenej farbe (pre autopostu bola štandardne používaná farba oranžová). Zatiaľ jediný mne známy odtlačok tejto pečiatky predložil košický zberateľ p. Šoltés na výstrižku s 5 halierovou známkou. Odtlačok pečiatky je v tehlovočervenej farbe. Ojedinelosť výskytu je zrejme tiež dôsledkom stiahnutia pečiatky, ktorá ale už bola

na poštu dodaná. Pravdepodobne niektorí "zúčastnení" zamestnanci pošty si zhotovili zopár odtlačkov na pamiatku. Pamät-



Obr.6  
Odtlačok príležitostnej pečiatky

ný háreček (skôr pamätný list), uvádzaný v zápisnici zo 7. 4. 1941, som zatiaľ nevidel.

To sú teda filatelistické materiály, vydané a sčasti používané počas Memorandových osláv v Turčianskom Svätom Martine. Je možné, že v zbierkach starších filatelistov sa nachádza materiál, o ktorom som sa nezmienil (snád nejaké súkromné suveníry), možno majú niektorí účastníci osláv vo svojich zbierkach odtlačky pečiatok, o ktorých predpokladám, že neboli použité. Veľmi by som uvítal, keby ich prostredníctvom časopisu predložili k nahliadnutiu našej filatelistickej verejnosti.

Záverom by som chcel aj touto cestou podakovať pracovníkom Matice slovenskej, najmä p. dr. M. Eliášovi, za poskytnutie cenných informácií, bez ktorých by tento článok nemohol vzniknúť a tiež zberateľom, ktorí ochotne predložili materiál zo svojich zbierok - pp. Maňáskovi, Šoltésovi a dr. Zikovi.

Ing. M. Bachratý

#### Literatúra:

- /1/ Výpis zo zápisnic PV MS v interpretácii dr. M. Eliáša
- /2/ Slovenský postilión č.1, vyd. ZSF, Bratislava 1991
- /3/ Národné Noviny, Turč. Sv. Martin, ročník 1941
- /4/ Klimo J.: Tretia ríša a ľudácky režim na Slovensku, vyd. Obzor, Bratislava, 1986.

## PODKARPADSKÁ RUS - JEDNOJAZYČNÉ PEČIATKY ČS. POŠTY

Podkarpatská Rus bola v roku 1919 až 1939 súčasťou Česko-Slovenska. Čs. poštová správa vymenila v roku 1920 väčšinu poštových pečiatok, prevzatých od bývalej uhorskej poštovej správy, aj poštovým úradom na Podkarpatskej Rusi. Niektoré poštové úrady dostali novú pečiatku neskôr, preto používali prevzatú pečiatku až do roku 1921. Príkladom je poštový úrad Neresnica /1/.

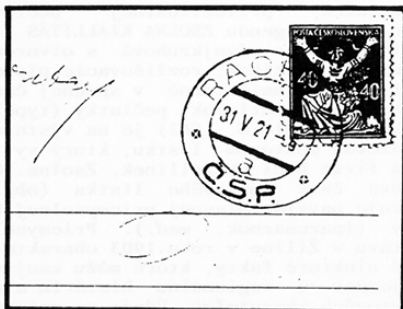
Nové pečiatky s iniciálou Č.S.P. (čs. pošta) v spodnej časti medzikružia sa objavili v roku 1920 na poštových úradoch Mukačevo, Rachovo (?), Tarnovce a Užhorod 1. Pečiatky (okrem poštového úradu v Tarnovciach) však boli rýchlo stiahnuté a nahradili ich dvojjazyčné pečiatky s česko-ruskou legendou. Iniciála Č.S.P. bola presunutá do hornej úseče pečiatky. Stiahnutie jednojazyč-

ných pečiatok bolo vykonané na zásah dr. Žatkoviča, prvého guvernéra Podkarpatskej Rusi /2/.

Jednoязыčné pečiatky boli používané na poštových úradoch od marca (?) 1920 do júna (?) 1921. Veľké poštové úrady dostali poštové pečiatky s rozlišovacími písmenami a až ch /3/, malé poštové úrady dostali jedinú pečiátku. Štyri poštové úrady dostali tieto jednoязыčné pečiatky:

Poštový úrad	Rozlišovacie písmeno pečiatky	Obdobie používania
MUKAČEVO	a, b, c, d, e, f, g, h, ch	1920 - 5 / 21
RACHOVO	a	- 5 / 21
TARNOVCE	a	1920 - 1934
UŽHOROD 1	a, b, c, d, e, f, g, h, ch	1920

Votoček /3/ katalogizuje, ale nepozná doklad použitia jednoязыčnej pečiatky poštového úradu v Rachove. Bláha /2/ a Simádi /4/ nekatalogizujú jednoязыčnú pečiátku RACHOVO / Č.S.P. / a. Celistvosť s odtlačkom tejto pečiatky zo dňa 31. mája 1921 vidíme na obrázku. Zaujímavá



je skutočnosť, že pečiátka bola použitá až v polovici roku 1921. Z tohto roku už nie je známy odtlačok jednoязыčnej pečiatky poštového úradu Užhorod 1. Ďalší zaujímavý moment je zistenie, že kresba pečiatky poštového úradu v Rachove sa významne odlišuje od kresby pečiatok z Mukačeva, resp. Užhorodu. Rozdiely sú v kresbe iniciály Č.S.P. a najmä v kresbe ozdobných hviezdíčiek v medzikruží. Kresba hviezdíčiek s negatívnym krížom

je spoločná pre pečiátku poštového úradu v Tarnovciach. Táto skutočnosť naznačuje, že pečiatky pre poštové úrady Rachovo a Tarnovce boli vyrobené neskôr ako pečiatky pre poštové úrady Mukačevo a Užhorod 1.

Problematika jednoязыčných pečiatok patrí medzi teoreticky najzaujímavejšie body poštovej histórie Podkarpatskej Rusi. Ich úplná zostava chýba vo väčšine špičkových zbierok a exponátov územia Podkarpatskej Rusi

Ing. Jozef Tekel, CSc.

#### Literatúra:

- /1/ Tekel, J., Slovenská filatelia, 2, č.10, 1993, s.18
- /2/ Blaha, M., Filatelistické príručky, č.20, SČF, Praha 1990, s.34
- /3/ Votoček, E., Monografie čs. známek, diel 17/II, NADAS, Praha 1988
- /4/ Simádi, B., Kárpátalja története, MABEÖSZ, Budapest 1991

## ČISTENIE MINCÍ Z NIKLU A JEHO ZLIATIN

Chemicky čistý nikel (Ni) je striebrostobielý, silne lesklý kov. Je ferromagnetický (aj keď oveľa menej ako železo), čo sa dá využiť pri zítovaní, či je minca z čistého niklu, zliatiny medi a niklu, prípadne inej zliatiny, pretože magnet pôsobí iba na čistý nikel.

Z chemického hľadiska je nikel kov veľmi odolný proti pôsobeniu vody aj vzduchu. Prírodný vzhlad mincí razeňných z čistého niklu je biely, lesklý, bez akékoľvek patiny. Takýto vzhlad si mince zachovávajú aj razeň z zliatiny medi a niklu, v ktorej obsah niklu neklesne pod 25%. U mincí s nižším obsahom niklu sa po istej dobe pôsobením atmos-

## STATE PRE NUMIZMATIKOV

féry vytvorí slabo okrová patina.

Ako mincový materiál sa nikel uplatnil na prelome 19. a 20. storočia pre ražbu drobných mincí, neskôr aj väčších nominálov (napr. 5 Kčs v roku 1925, 5 Ks v roku 1939). V súčasnosti sú medoniklové zliatiny najrozšírenejším mincovým materiálom na celom svete.

Pre čistenie mincí z čistého niklu je výhodné použiť alkalický chelatónový roztok. Jeden liter roztoku pripravíme zo 150g Chelatónu III a 50g hydroxidu sodného. Tento najprv rozpustíme asi v 300ml destilovanej vody za občasného premiešania sklenenou tyčinkou. Potom

pridáme uvedené množstvo Cheletónu III, miešaním ho rozpustíme a roztok doplníme do 1 litra vodou. Ak nie je k dispozícii Chelaton III, možno použiť aj Chelaton II s pridaním 150g hydroxidu sodného, alebo môžeme použiť aj Chelaton I s pridaním 170g hydroxidu sodného. Pri práci je nutná vysoká opatrnosť, nakoľko sa ľuď ťažko umýva. Potrebné je dávať pozor najmä na oči a preto pri príprave roztoku i pri čistení mincí sa odporúča používať ochranné okuliare.



Podľa stupňa znečistenia mincí necháme roztok pôsobiť pri izbovej teplote niekoľko hodín alebo dní. Potom mince dobre omyjeme pod tečúcou vodou, prípadne dočistíme kefkou. Mince z čistého niklu je možné čistiť aj pomocou bikarbónovej sódy spôsobom ako u strieborných mincí.

Mince z medoniklových zliatin s obsahom minimálne 25% niklu čistíme v neutrálnom chelatonovom roztoku so siričitantom. Liter tohto roztoku pripravíme zo 150g Chelatonu III, 50ml koncentrovaného amoniaku vodného (asi 25%-ný) a 10g siričitanu sodného. Postup prípravy roztoku je obdobný ako u alkalického roztoku, pričom siričitan rozpúšťame ako posledný. Aj možnosť náhrady Chelatonu III je rovnaká. Roztok necháme na mince pôsobiť iba niekoľko hodín, nakoľko vplyvom vzdušného kyslíka v roztoku by sa mohla začať prednostne rozpúšťať meď v zliatine, čo by viedlo k poleptaniu mince.

Mince razené z medoniklovej zliatiny s obsahom niklu menej ako 20% po 30 - 50 rokoch získavajú striebristo okrovú patinu, pričom sa stráca ražobný lesk. Preto takéto mince je výhodné čistiť ultrazvukom, ktorý odstráni nečistotu a patinu nepoškodí.

Vyčistené, umyté a dôkladne vysušené mince z medoniklu musíme konzervovať. Mince z čistého kovu však konzervovať netreba vďaka veľkej odolnosti niklu proti nepriaznivému pôsobeniu ovzdušia.

-ka-

## PRIEMYSELNÁ VÝSTAVA - ŽILINA 1903

Monografia /1/ informuje o príležitostných pečiatkach, ktoré používala uhorská poštová správa na území Slovenska do roku 1918. V kapitole o príležitostných

pečiatkach však chýba informácia o príležitostnej pečiatke z roku 1903, ktorá bola používaná v Žiline v dňoch 1. augusta až 15. septembra 1903 počas Priemyselnej výstavy (Iparkiállitás, maď.). Autori monografie vedeli o výstave a v príspevku /2/ sa obrátili aj na zberateľskú verejnosť so žiadosťou o pomoc pri dokumentácii dotlačku jej príležitostnej pečiatky. Publikácia /3/ spomína dve pečiatky (rozlišovacie písmená A, resp. B), žiaľ, bez konkretizácie dátumu použitia a najmä bez reprodukcie odtlačku niektorej pečiatky. Nález výstavného poštovného lístka s odtlačkom hľadanej pečiatky dokumentuje činnosť poštovej priehradky na Priemyselnej výstave v Žiline.



Obr.1

Odtlačok príležitostnej pečiatky (obr.1) má legendu ZSOLNA KIÁLLÍTÁS / B. Pečiatka bola dvojkruhová s otvoreným dátumovým mostíkom, rozlišovacie písmeno pečiatky je umiestnené v spodnej časti medzikružia. Odtlačok pečiatky (typologické označenie G. 561) je na výstavnom obrazovom poštovom lístku, ktorý vytlačila firma Biel és Jellinek, Zsolna. Obrazová časť poštového lístka (obr.2) ukazuje pavilón Hlavnej priemyselnej budovy (Iparcsarnok, maď.). Priemyselnú výstavu v Žiline v roku 1903 charakterizujú niektoré fakty, ktoré môžu zaujímať záujemcov o regionálnu históriu alebo námetových zberateľov. Údaje sa opierajú o príležitostnú tlačovinu /4/.



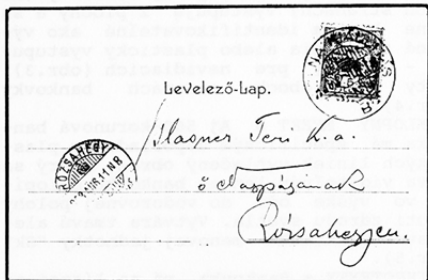
Obr.2

Priemyselná výstava bola otvorená od 1. augusta do 15. septembra 1903 v Žiline vo výstavnom areáli na Strelnici (dnešný športový areál pri Váhu). Spolok pre podporu a rozvoj priemyslu a živnosti bol hlavným organizátorom výstavy.



Jeho predsedom bol Štefan Rudnay. Trenčiansky župan Gejza Ostroľucký prevzal patronát nad výstavou. Na výstave sa zúčastnilo 348 vystavovateľov, väčšina z 5 slovenských (hornouhorských) žúp, konkrétne z Trenčianskej, Turčianskej, Liptovskej, Oravskej a Nitrianskej. Malá časť vystavovateľov bola z iných oblastí bývalého Uhorska.

V areáli na Strelnici bolo postavených 25 výstavných pavilónov. Zo známejších firiem, ktoré sa zúčastnili na výstave, spomeniem nábytkársku firmu E. Adamicu zo Žiliny, textilnú továrňu z Ružomberka, cementárňu z Ladcov, továrňu na cement a vápno z Lietavskej Lúčky (jej murovaný pavilón ešte stojí), tehelňu v Sučanoch, pivovar z Martina, bryndziarňu Petra Makovického a sklárňu z Lednických Rovní. Na výstave mal expozíciu aj spolok Živena a významný slovenský etnograf a fotograf Pavol Sochán z Turčianskeho Svätého Martina. Tlačiarenská firma Biel a Jelínek zo Žiliny mala na výstave samostatný pavilón. Firma vytlačila výstavné obrazové poštové lístky. Výstavu navštívilo takmer 60 000 návštevníkov, prezrel si ju aj uhorský minister obchodu L. Láng.



Obr. 3

Činnosť niektorých vystavovateľov zo Slovenska môžeme dokumentovať aj iným poštovo-historickým materiálom. Textilná továrňu z Ružomberku - Rybárpoly využívala už od roku 1898 služby vlastného poštového úradu Rózsahegy fonógyár. Bryndziarňu Petra Makovického používala perfin P.M., označenie P.22 /5/.

Nález odtlačku príležitostnej pečiatky Priemyselnej výstavy v Žiline v roku 1903 odstránil bielu miesto v oblasti klasických príležitostných pečiatok z územia Slovenska.

J. Tekeľ

Literatúra:

/1/ Obert, J., Tekeľ, J., Varga, A., Bartalský Š., Poštové pečiatky na území Slovenska 1752 - 1918, XV. diel monografie čs. poštových známok, ZSF, Bratislava 1994.

/2/ -T-, Slovenská filatelia, 2, č.5, 1992, s.22-23.

/3/ Mihályfi, E., A magyar alkalmi bélyegzések katalógusa, MABÉOSZ, Budapest 1988.

/4/ Mrva, M., Priemyselná výstava Žilina 1903, tlačovina Považského múzea, Žilina 1993.

/5/ Maxa, V., Fejtek, V., Janeček, L., Katalog perfinů z území Československa, KF 00-65, Praha 1987.

## Nový typ TK DETSKÁ ONKOLÓGIA

Pre zberateľov telefónnych kariet zasielam ukážku TK A 5 Detská onkológia, na ktorej je vytlačené výrobné číslo iným druhom písma. Oproti TK, ktorá má výrobné číslo SLOHA a priebežný 8-miestny číslovač vytlačený počítačovým



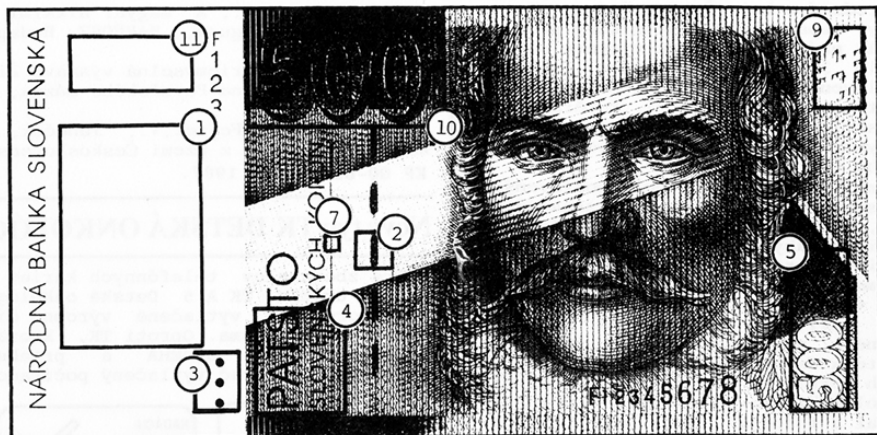
písmom, pri druhom type, ktorý sa pravdepodobne vyskytuje len ojedinele, je toto písmo bežného typu. Týmto chceme zároveň poprosiť zberateľov telefónnych kariet, aby na adresu redakcie oznámili výskyt TK s číslovaním pred alebo za výrobným číslom 31066. M. Vančo

## Ochranné prvky slovenských bankoviek

### PÄŤSTOKORUNOVÁ

Námetom líčnej strany päťstokorunovej bankovky je jedna z najvýznamnejších osobností slovenského národa 19. storočia - Ľudovít Štúr, hlavný tvorca koncepcie slovenskej národnej samobytnosti, kodifikátor spisovnej slovenčiny. Rubovú stranu tvorí kompozícia bratislavského hradu s barokovým hradom sv. Mikuláša a časťou veže gotického kostola Klarisiek, najstarším pôdorysným vyobrazením Bratislavy z 15. storočia z drevovyty CHRONICA PICTA a štylizovaným zobrazením Dunaja.

Autorom výtvarného návrhu bankovky je akad. maliar Jozef Bubák, rytecký prepis vyhotovil český rytec Václav Fajt.



Rozmer bankovky je 77 x 152 mm (plus - minus 1,5 mm).

**PAPIER** • Bankovka je vytlačena na špeciálnom bankovom papieri, prirodne sfarbenom, do ktorého už počas výroby sú zapracované niektoré ochranné prvky - priesvitka, ochranný okienkový prúžok s mikrotextom a v ultrafialovom svetle fluoreskujúce vlákna.

**PRIESVITKA** • Je použitá lokalizovaná stupňovitá priesvitka, kde rozdielnou hrúbkou papiera sú vytvorené odstupňované tmavšie a svetlejšie plochy obrazca - portrét L. Štúra (obr.1).

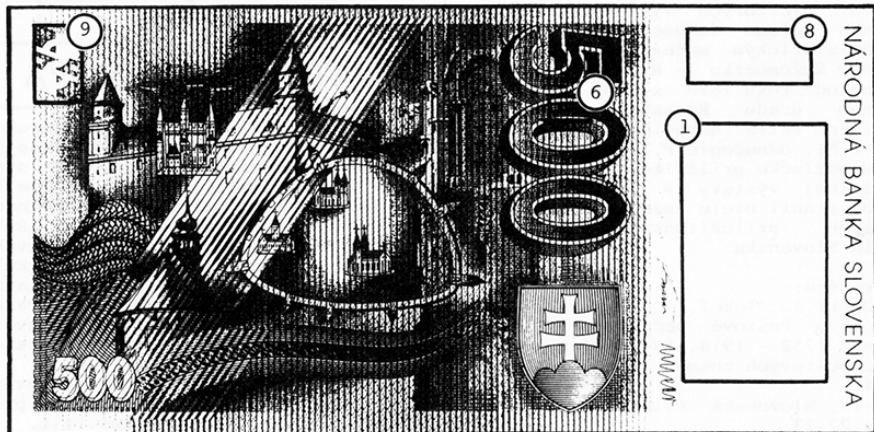
**OCHRANNÝ OKIENKOVÝ PRŮŽOK** • Má šírku 1,2 mm a je zapustený do bankového papiera. Na lícnej strane vystupuje na povrch papiera, na ktorom vytvára sedem voľným okom viditeľných kovolesských okienok dlhých približne 5 mm, medzi ktorými je medzera priližne 4 mm. Prúžok v priehľade proti svetlu sa javí ako sú-

vislý, neprerušovaný tmavý pruh v papieri s opakovaným negatívnym mikrotextom "500 SK" (obr.2).

**TLAČ** • Bankovky sú tlačené kombináciou tlače z hĺbky, z plochy a z výšky. Tlačou z hĺbky, vytlačené prvky bankovky (na oboch stranách) vystupujú z plochy a sú jasne hmatom identifikovateľné ako výrazné zdrsnenia alebo plasticly vystupujú - značky pre nevidiacich (obr.3), texty na oboch stranách bankovky (obr.4).

**SKLOPNÝ EFEKT** • Aj 500-korunová bankovka má špecifickým usporiadaním plastických liniek vytlačený obraz, ktorý sa stáva viditeľným len ak bankovku sklopíme vo výške očí do vodorovnej polohy oproti zdroju svetla. Vytvára tmavý alebo svetlý skratku menovej jednotky "Sk" (obr.5).

**MIKROTEXTY** • Bankovka má na lícnej aj rubovej strane umiestnených niekoľko



drobným písmom vytlačených textov (obr. 6,7,8).

**SÚTLAČOVÁ ZNAČKA** • Z dvoch rôznych obrázkov tlačných súčasne na prednú i zadnú stranu bankovky vidno sútláčovú značku - písmeno "S" (obr.9).

**STRIEBRISTOLESKLÁ METALICKÁ PLOCHA** • Tento ochranný prvok zabraňuje prevodu charakteristického metalického lesku pri použití fotokopirovacích zariadení (obr. 10).

**OCHRANNÁ LÍNIOVÁ ŠTRUKTÚRA** • Tento ochranný prvok vytvárajú jemné linky, ktorých farba prechádza plynule zo svetlohnedej do svetlej sivomodrej farby (obr.11). (ak)

## OPĀĚ BEZ ČERVEJ

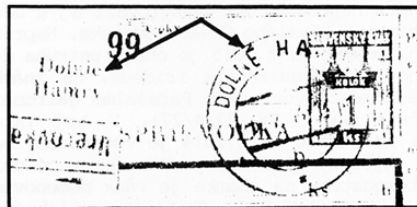
Aj pri tohtoročnej známke "Európa", podobne ako pri vydaní v roku 1993, sa vyskytla výrazná nedotlač červenej farby. Nachádza sa na časti nákladu vždy na všetkých známkach PL v čiarach smerujúcich spod ľavej ruky symbolickej postavy pravo dolu.



## DOLNIE A DOLNÉ

Úradný list Riaditeľstva pôšt a telegrafov Bratislava č.14 z 12.8.1939 priniesol oznam o premenovaní poštových úradov. Pri písomnom označovaní sa vždy mali používať pravidlá slovenského pravopisu. Vztahovalo sa to najmä na poštové úrady, ktorých názvy boli zložené z podstatného a prídavného mena, ako

napríklad Dolný, Horný, Vyšný, Nižný. Vo vtedy platnom zozname poštových úradov boli použité tvary Dolní, Dolnie a podobne. Od termínu vydania sa mali používať výhradne tvary Dolný, Horný, Horná a podobne. Nový zoznam pôšt už obsahoval túto úpravu.



Napriek tomuto opatreniu pošta spravidla používala nálepky s pôvodnými názvami až do ich úplnej spotreby. Táto skutočnosť umožnila vznik kombinácie oboch názvov na jednej celistvosti, ako to ukazuje obrázok. Dušan Evinic

## CHYBY A OMYLY NA ZNÁMKACH S FAUNOU

Poštové správy to nemajú ľahké s vydávaním poštových známok s námietom fauna (flóra). Pri pozornom skúmaní často na nich nachádzame evidentné chyby a omyly rôzneho druhu. Raz je to úplne nerealistický obraz, inokedy zámerna živočíšneho druhu, tlačové chyby v terminológii ap. Chyby a omyly zo známok prechádzajú do katalógov a z katalógov do exponátov.

Niekoľko prípadov z poľských a maďarských známok.

Na poľskej známke Mi.č.2248 je obraz muf-lóna obyčajného, Ovis musimon, na známke sa však uvádza ako Ovis ammon musimon, t.j. argali, ovca veľkorohá, žijúca v strednej Ázii, čo je úplne iný živočíšny druh. Na známke Mi.č.2589 je byvolec káma Alcelaphus buselaphus caama, na známke je však označený len rod a poddruh Alcelaphus caama (označenie druhu - buselaphus - chýba). Na známke Mi.č.2584 je koň Przewalského, Equus przewalskii, jeho názov na známke je skomolený - Eguus przewalski. Chyby sú aj na iných známkach: Mi.č. 2163, 2164, 2169.

Maďarsko: Na známke Mi č.1885 je obraz orliaka jasnohlasého, *Haliaeetus vocifer*, žijúceho v Afrike južne od Sahary, ale vedecký názov na známke *Haliaeetus leucocephalus* ho označuje ako orliaka bielohlavého, obývajúceho Severnú Ameriku. Na známke Mi č.2082 je zajac poľný, *Lepus europaeus*, na známke je však označený ako zajac belák, *Lepus timidus*, žijúci v Alpách a v Severnej Európe. Na známke Mi č.4037 je ilustrácia užovky obyčajnej, *Natrix natrix*, na známke Mi č.4038 vretenice malej, *Vipera ursinii*. Pri tlači došlo k chybe: Na známke sa obrazom užovky je názov vretenice sa opačne (známky boli stiahnuté z obehu a vydané nové so správnym názvoslovím).

Takéto nepodarky sa vyskytovali aj u nás, na známkach bývalého Československa. Napríklad na známke Mi č.2015 je obraz pstruha dúhového, *Salmo gairdneri irideus*, na známke je však nesprávny názov *Parasalmo gairdneri* (bližšie pozri SF 93/4/27). V tej istej sérii na známke Mi č.2014 je vyobrazený bažant obyčajný juhočínsky, *Phasianus colchicus torquatus*, na známke je však pomenovaný ako bažant obyčajný, *Phasianus colchicus*. Chyby sú aj na iných známkach: Mi č.1153, 1154, 1163, 1233, 1302, 1337, 1339, 1340, 1570, 1664...

Chyby a omyly sa nachádzajú na známkach všetkých krajín, čo nesvedčí o najlepšej spolupráci vydavateľa so zoológmi.

-jp-joje-

## "SLOVENICA" Z MAKEDÓNIE

Pri príležitosti konania Majstrovstva Európy v karate kadetov v Bratislave používal poštový úrad v hlavnom meste Republiky Makedónie Skopje príležitostnú pečiatku s textom: "MAJSTROVSTVÁ EURÓPY - KARATE / MLÁDENCI - KADETI / BRATISLAVA / 8.2.1995 / 91107 SKOPJE".

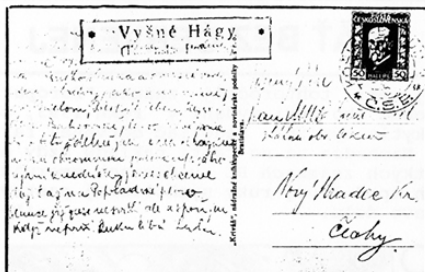


Pečiatka je kruhová v priemere 33 mm, gumová a ručná. V prostriedku je umiestnený emblém majstrovstva v hraniciach Makedónie. Na spomenutých ME sa zúčastnila aj reprezentácia Makedónie.

Ing.K. Popovski, Praha

## KURIOZITY (4)

Plne vyplatená pohľadnica /1/ s motívom Vyšných Hágov bola podaná na sezónnej poštovni Vyšné Hágy, vyučtovací poštový úrad Tatranská Polianka /2/, čo dokladuje odtlačok pečiatky poštovne mimo známku. Z poštovne bola pohľadnica prepravovaná na vlakovú poštu Košice - Bohumin č. 968, ktorá dala odtlačok svojej pečiatky /3/ na známku uhrádzajúcu poštový poplatok. Ďalšia cesta pohľadnice k adresátovi prebiehala obvyklým spôsobom.



Odporúčaná literatúra:

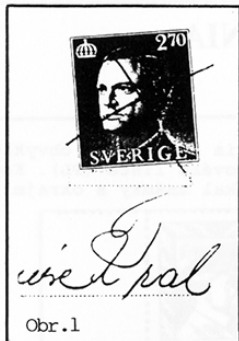
- /1/ Príručka pre zberateľov čs. známok a celín (1988), str. 531
- /2/ Filatelistické state ZSF č.23: J. Tekel - Poštovne na Slovensku 1902-1958, str.169, položka č. 397/2
- /3/ Monografia čs. známok, 17.diel, II. zväzok, str.512, položka 456/1

-des-

## O POŠTOVÝCH PEČIATKACH TROCHU INAK

Prvotná funkcia poštových pečiatok spočívala v označení listov názvom pošty, odkiaľ boli odosielané za adresáti. Neskôr, po zavedení poštových známok, pribudla poštovým pečiatkam aj ďalšia úloha - znehodnotiť poštové známky a tak zabrániť ich opätovnému použitiu. K označeniu miestneho názvu pribudol časový údaj - deň, mesiac a rok (alebo v inom poradí), niekedy aj s hodinovým údajom.

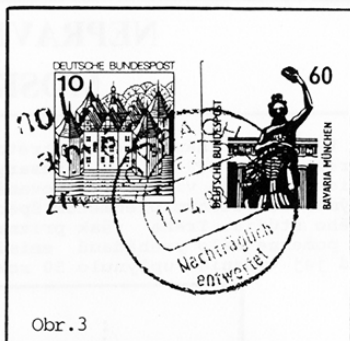
Znehodnocovacia funkcia poštovej pečiatky splnila v histórii svoje poslanie iba čiastočne, pečiatka začala nadobúdať vo väčšej miere dokumentačnú funkciu, a to aj medzi zberateľmi. Nie však hociak odtlačok s ťažkými stopami, rozmazaná fláky, ale ani žiadne vlnovky či lin-



Obr.1



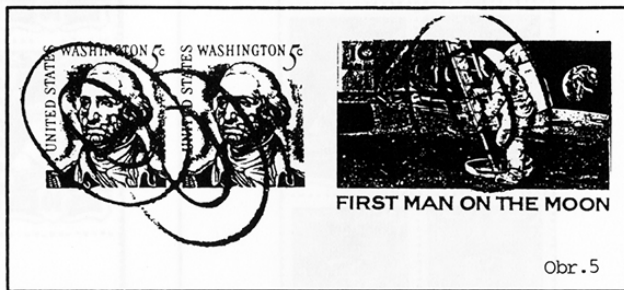
Obr.2



Obr.3



Obr.4



Obr.5

ky znehodnocovacích vložiek pečiatkovačích strojov.

Zaujímavé doklady poštovej prevádzky dokumentujú aj naše obrázky. Známy, ktoré unikli pozornosti poštového úradníka s klasickou pečiatkou v ruke, bolo treba znehodnotiť inak, a to na hociktorom úseku prepravy zásielky. Najčastejšie a najjednoduchšie, ale aj najnečitateľnejšie sa tak stávalo a stáva prečiar-knutím známky perom do tvaru písmena X (obr.1). Niektoré príklady však ukazujú aj iné, kultivovanejšie riešenie. Napr. na liste z Maďarska, s príchodzu pečiatkou BRATISLAVA 20.1.12, je znehodnotenie na chlopňovej strane obálky vykonané gumovou pečiatkou, veľkým X vysokým 3 cm (obr.2).

Dôkladnosť nemeckej pošty sa prejavila v znehodnotení známok s textom v pečiatke: Dodatočne znehodnotené (Nachträglich entwertet) - obr.3.

Iným príkladom dodatočného znehodnotenia poštových známok môže byť použitie gumových pečiatok bez domicilu aj bez dátumového mostíka, t.j. nemých pečiatok. Na obr.4 vidíme poľskú dvojkrhovou a podobnú oválnu z USA (obr.5). Na jednej pohľadnici poslanej z Rakúska som videl kruhovú pečiatku vo vnútri s vlnovkou.

Uvedené spôsoby znehodnocovania právom patria do zbierok, aj keď im nemusí pat-

riť čelné miesto v albumoch. Prínajmenšom však môžu tvoriť zaujímavú podkapitolu.

Ján Mička

## NOVÝ OVS PIEŠŤANSKÝCH KÚPEĽOV

Správa piešťanských kúpeľov používa OVS s novým textom: SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE, WINTEROVA 29, 921 29 PIEŠŤANY. Podľa informácie pracovníkov kúpeľov sa nový OVS začal používať od 11.5.1994.



SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE

Winterova 29  
921 29 PIEŠŤANY



Predchádzajúci názov ulice Pavlova bol premenovaný na meno zakladateľa kúpeľov Ľudovíta Wintera, ktorého busta je umiestnená na dome, v ktorom v roku 1968 zomrel. Nový OVS má tiež inak zobrazeného barlolamača ako na predchádzajúcich OVS. M. Vančo

# NEPRAVIDELNOSŤ ZÚBKOVANIA MOSKOVSKÝCH ZNÁMOK

Výplatné známky s portrétom prvého prezidenta ČSR T. G. Masaryka, podľa miesta svojho vzniku pomenované Moskovskými, sú vďačným predmetom špecializovaného štúdia. Treba však priznať, že ide o pomerne málo prebádanú emisiu, aj keď od jej vydania uplynulo 50 rokov. Dôvo-



Obr. 1

dom je snáď jej všeobecne malá zberateľská obľuba, veď v katalógu si už desaťročia udržiava nepatrný cenový záznam.

Moskovských známok sa zachovalo pomerne veľké množstvo aj v neupotrebenom stave, najmä vďaka tomu, že v neistých povojnových rokoch sa stali predmetom tezurácie. Pre zberateľov - špecialistov sú tieto známky atraktívne najmä kvôli pomerne hojnému výskytu rôznych výrobných nedokonalostí, obzvlášť zúbkovania.

U všetkých hodnôt sú známe vynechané perforačné rady, prevažne na okrajoch hárkov a zriedkavejšie na iných miestach PL. Vyskytuje sa aj dvojité zúbkovanie (v mnohých prípadoch však falošné), rôzne preložky, posuny zúbkovania do obrazu známky, rozdielne priemery perforačných ihliel a iné zaujímavosti.

Vari najbežnejšou perforačnou chybou tejto emisie je vynechaný perforačný otvor (VPO) na rôznych miestach perforačného riadku. Práve na hárkoch s touto chybou možno podľa umiestnenia VPO dokladovať zvláštnosť technológie zúbkovania - hárky boli po prvých 9 úderoch otáčané o 180° a potom bola dokončená perforácia háрку zostávajúcimi 2 údermi 1/.

Riadková perforácia prechádza obvykle až k okraju prepážkového listu (PL). Keď som pred časom získal známky s okrajmi,



Obr. 2

na ktorých bola perforácia ukončená pred rovinou rezu (obr. 1, 2, 3), domieval som sa, že ide o posun perforačného riadku voči známkam smerom nadol alebo nahor. Posun riadku pri zúbkovaní toho istého PL nie je totiž nijako neobvyklý, zre-



Obr. 3



Obr. 4

teľne ho môžeme pozorovať práve na PL, na ktorých sa vyskytuje vynechaný perforačný otvor. Jeho poloha sa s postupom riadku mení o niekoľko mm (pozri obr.4).



Obr. 5

Nález ďalších známok hodnoty 50 haliev s dolným a horným okrajom ma však z tohoto omylu vyviedol (obr.4, 5, 6).



Obr. 6

V prípade pásky na obr. 4 je nad ukončením perforácie 1. zvislého riadku ešte jeden otvor, ktorý sa nad ďalšími zvislými radmi nenachádza.

Vysvetlenie tejto "záhady" poskytujú ukážky na obr. 5 a 6. Na nich zreteľne vidieť, že v perforačnom riadku chýbajú 3 perforačné otvory (vylomené ihly v perforačnom nástroji), čím vznikla cca 5 mm dlhá "pauza", lokalizovaná práve na okraji PL. Podľa polohy perforačného riadku voči obrazu známk a vedenia rezu PL vznikli dva varianty tejto perforačnej odchýlky:

1. Rez PL je vedený cez širokú medzeru medzi perforačnými otvormi, čím vznikol zdanlivo nedozúbkovaný okraj PL.



Obr. 7

2. Rez vedený nad (v prípade dolného okraja PL pod) širokou medzerou, pričom na okraji PL sa nachádzajú jeden až tri perforačné otvory.

V doposiaľ publikovaných prácach (pozri /1/) i v špecializovaných príručkách (/2/, /3/) sa uvádza iba výskyt jednotlivých vynechaných perforačných otvorov (teda absencia jednej ihly v nástroji).

Opísanými nálezmi možno dokumentovať súvislé vynechanie viacerých (v tomto prípade troch) chýbajúcich ihiel. Táto odchýlka sa preukázateľne vyskytuje na hodnotách 5 h a 50 h, na hodnote 10 h je jej výskyt pravdepodobný, ale ukážka č.3 ho nedokazuje jednoznačne (môže ísť o vynechaný jeden prípadne dva perforačné otvory).

Na hodnote 5 h som zistil ďalšiu odchýlku okraja PL. Šírka horného okraja PL je na všetkých hodnotách v rozmedzí 15 - 25 mm, najčastejšie okolo 20 mm (merané od horného okraja obrazu známok). Štvorblok na obr.7 má okraj široký 39 mm. Odchýlka vznikla buď v dôsledku zlého nastavenia rezačky (na väčší formát PL), alebo chybným vložením hárku do nej - v tomto prípade by bol dolný okraj PL extrémne úzky.

Z hľadiska zberateľskej klasifikácie patria obe odchýlky - vynechané 3 perforačné otvory i široký okraj PL - do kategórie výrobných chýb, aj keď v oboch prípadoch ťažko hovoriť o chybe v pravom slova zmysle, keďže sa vyskytujú mimo známkové polia. Preto ich význam netreba preceňovať. Sú však zaujímavými dokladmi výrobného procesu, ktorý sa vo vojnovom období potýkal s nemalými problémami.

M. Bachratý

#### Literatúra:

- /1/ Gazda, A.: Bibliografia špecializácie československých poštových známok 1945-1983, I.diel, Filatelistické state č.9.1984, vydal ZSF Bratislava
- /2/ Kolektív autorov: Špecializovaný katalóg čs. poštových známok, Praha 1978
- /3/ Kolektív autorov: Špecializovaná príručka pro sběratele čs. poštovních známek a celin, Praha 1988.

## ČARO CELISTVOSTÍ

Keď potrebujeme získať informácie o niekom alebo niečom, siahneme po príručke, encyklopédii alebo sa obrátime o pomoc do niektorej knižnice. Spravidla



tam nájdeme vieruhodnejšie pramene, než by sme získali inde. Napríklad v súkromnom liste, na poštovom lístku alebo na pohľadnici. Na celistvosti zachovalá správa je však v niečom neopakovateľná

a má aj svoje osobitné čaro, ktoré sa rokmi a udalosťami znásobujú a vytvárajú jej zvláštnu patinu autentičnosti. Ako jedna obyčajná pohľadnica spred 76 rokov.



Pohľadnicu poslal mladý muž zo svojho nového pôsobiska v Bratislave známej do Ziliny. Okrem iného na pohľadnici opisuje aj tieto dojmy:

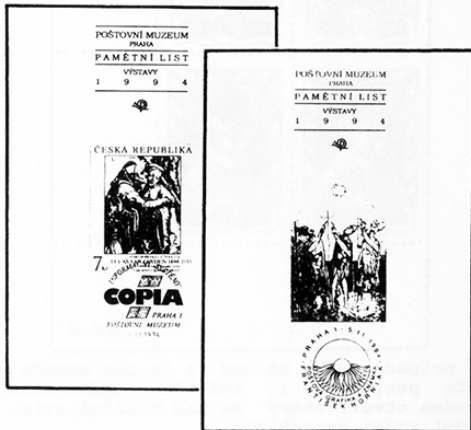
"Zde slyšet jen samou němčinu a maďarštinu - jako kdyby člověk nebyl na Slovensku. Teď právě nám zde lítá nad hlavami maďarský aeroplán a shazuje pobuřující letáky."

Hľa, jedna obyčajná pohľadnica poslaná 3. februára 1919 slečne Irene Štipalovej. Môžeme si len povzdychnúť - aká škoda, že nepoznáme i jej odpoveď.

-vkn-

## PAMÄTNÉ LISTY POŠTOVÉHO MÚZEA V PRAHE

Stalo sa tradíciou Poštového múzea v Prahe vydávať pamätné listy k jednotlivým výstavám usporiadaných v jeho priestoroch. Doterajšiu podobu pamätných





listov - nalepená známka + príležitostná pečiatka - múzeum opúšťa a prechádza na zaujímavejšie odtlačky z originálneho štočku známky (FDC) + príležitostná pečiatka. S touto zmenou múzeum začalo pri výstave slovenského grafika a rytca Františka Horniaka - odtlačok originálnej rytiny z FDC "Kostolík sv. Juraja v Kostolčanoch" a zatiaľ poslednými sú



dve číslované "čiernotlače" (alebo podľa farby skôr ocelovomodrotlače) z originálnych rytín známok Bohumila Heinza "DEŤOM 1937". Tieto pamätné listy boli predávané v múzeu len jediný deň - 11. marca 1995 a to v počte jednej dvojice na 1 vstupenku. Ako vidieť z programu Poštového múzea, s vydaním pamätných listov sa ráta aj pri ďalších výstavách - pre radosť návštevníkov i múzea.

(pr)

## POHLADY DO SVETA

### VELKONOČNÁ PEČIATKA

Ak máte príbuzných alebo priateľov v Českej republike, mohli ste dostať k tohtoročným Veľkonočným sviatkom pozdrav s príležitostnou pečiatkou, ktorej obrazový motív tvorilo malované vajčičko



a korbáčik s mašličkou. Pravda, len ak o tejto možnosti vedeli a pozdravy poslali cez poštu Kraslice 1. Opäť jeden pekný príklad našich susedov, ako sa dá vtipne vymyslieť dobrá vec. (vkn)

## TELEFÓNNE KARTY V RUSKU

Prvá telefónna karta sa objavila v Rusku prostredníctvom rusko-britskej firmy COMSTAR. Ruské telefónne karty sú pre radového občana v podstate nepoužiteľné. Väčšinou sú na nich ceny v dolároch, predávajú sa rovnako väčšinou za doláre a automaty sú opäť väčšinou len na medzinárodných letiskách alebo v hoteloch pre cudzincov. Napriek tomu sa karty v Rusku vydávajú, a to, podľa môjho názoru, najmä pre kúpčivých zberateľov z radov cudzincov.



Na obrázku vidíte v poradí už štvrtú sériu telefónnych kariet firmy COMSTAR. Ide o sériu RUSKÍ ČÁRI a jednotlivé karty zobrazujú Ivana Hrozného, Petra I., Katarínu II., Alexandra I. a Mikuláša II. V.Priputen, Moskva

## Nahliadnutie k južným susedom

### ZOPÁR INFORMÁCIÍ O MABÉOSZ

Zväz maďarských filatelistov - MABÉOSZ - ku dňu 31.12.1995 mal 23 466 dospelých členov (z toho 9977 v Budapešti) a 7423 mladých filatelistov (z toho 1534 v B.). Počet klubov bol 841 (z toho 322 v B.) a krúžkov mladých filatelistov bol 448 (z toho v B. 86).

Kluby filatelistov má Zväz organizačne podchytené šiestimi regionálnymi sekretariátmi (Győr, Miskolc, Nyiregyháza, Pécs, Szeged, Szombathely) a sekretariátom pre kluby filatelistov v hlavnom meste.

Príjmy MABĚOSZ-u v minulom roku prekročili 51 miliónov a výdavky 41 miliónov forintov.

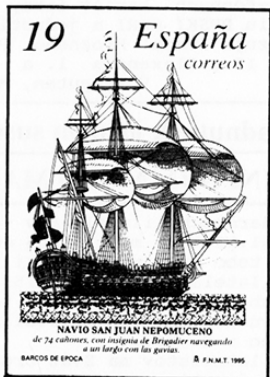
Najvyššiu časť príjmov tvorili členské príspevky (27%), príjmy z nehnuteľností (14%) a dotácie a zisk z predaja známk (9,4%). Významným zdrojom zväzových prostriedkov boli príjmy z predaja pamätných hárčiekov (10,7%), ktoré vydáva MABĚOSZ (v roku 1994 boli vydané dva - Rok rodiny a UPU - a 4 predchádzajúce pamätné hárččky sa dostali do predaja s novými pretlačami). Z aktivít Zväzu boli úspešné aj aukcie a distribúcia noviniek maďarských poštových známk a celín, ktoré MABĚOSZ zabezpečuje z poverenia pošty.

Výdavky tvorili dve hlavné položky - náklady na správu a údržbu nehnuteľností (zväzový dom a sekretariáty) a náklady na 22 pracovníkov Zväzu. Z aktívneho zostatku roku 1994 budú hrazené výdavky na opravu budov (výťahy, vodovod, kúrenie), ako aj náklady na zvýšenie plátov zamestnancov (15%).

Publikačná a výstavná činnosť je veľmi skromná. Zriedkavo sa objaví kniha alebo brožúra, ktorú vydal Zväz. O výstavnej činnosti na tento rok priniesol informáciu už časopis Zberateľ '95 v čísle 4. Tak sa vyššie spomenutý pozitívny obraz mení na veľmi skromný. Uznanie by si to celé zaslúžilo vtedy, keby sme nehovorili o zväze filatelistov, ale o organizácii na spravovanie nehnuteľnosti. (Soóky)

## ŠPANIELSKÉ BOHEMIKUM

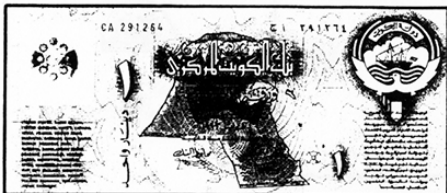
Španielska poštová správa zase vydala začiatkom roka dva hárččky s námetom dobových plachteníc - Sv. Telmi a Sv. Jána



Nepomuckého. Hárččky vyšli so štyrmi známkami - na jednej s nominálnymi hodnotami 19, na druhej 30 pesiet. -ik-

## SLOVACIKUM NA KUVAJTSKEJ BANKOVKE

Ústredná banka Kuvajtu vydala pri príležitosti druhého výročia oslobodenia pamätnú bankovku v nominálnej hodnote jedného kuvajtského dinára. Na lícnej strane bankovky symbolizujú útrapy vojny



horiace naftové pramene a radôst z oslobodenia vystihuje kresba dvoch postáv v objati. Tieto motívy završuje obojstranný hologram s obrazom vtáka a okolo nej osem znakov. Na rubovej strane je o.i. uvedený zoznam všetkých 34 krajín, ktoré sa spojili na podporu Kuvajtu (menoslov je vytlačený dvakrát - vľavo anglicky, vpravo arabsky). I keď bankovka bola vydaná v roku 1993, v zozname je uvedená aj Československo. (vkn)

## FOLLOW ME

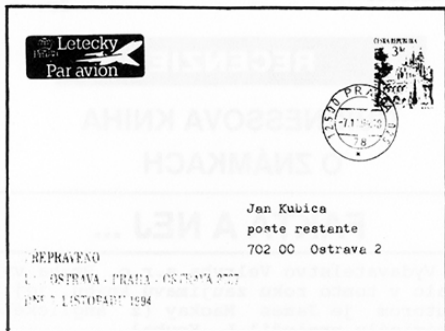
### ÚPL OSTRAVA-PRAHA-OSTRAVA

Za účelom zlepšenia a urýchlenia poštového spojenia na severnú Moravu bola 7. novembra 1994 otvorená linka ÚPL

Dr. Frontišek Crha  
 Jilovská 404  
 142 00 Praha 4

PŘEPRAVENO  
 ÚPL OSTRAVA - PRAHA - OSTRAVA 1994  
 DNE 7. LISTOPADU 1994

(úhrnná preprava letecká) Ostrava - Praha - Ostrava. Dopravcom je pferovská firma OLIMEX, ktorá na linku nasadila upravené lietadlo L 410. Linka je vedená po trase z ostravského letiska Mošnov na pražské letisko Kbely a späť.



Prvým letom boli prepravené zásielky, do Prahy 154 a do Ostravy 213 kusov. Zásielky prepravené v oboch smeroch boli opečiatkované na pošte Ostrava 2 trojriadkovou potvrdzovacíou pečiatkou s textom PŘEPRAVENO / ÚPL OSTRAVA - PRAHA - OSTRAVA 3737 / DNE 7.LISTOPADU 1994.

## 70 rokov leteckej linky Wien - Klagenfurt

Pred 70-rokmi, 17. mája 1925, sa uskutočnil v Rakúsku prvý let na vnútroštátnej linke medzi Viedňou a Klagenfurtom. Linku otvorila letecká spoločnosť "Kärntner Luftverkehrs-Gesellschaft" lietadlom typu Junkers F-13, ktorý niesol názov "HAHN". Pri príležitosti 70. výročia



letu poživala pošta 9010 Klagenfurt príležitostnú pečiatku s vyobrazením lietadla Junkers F-13. K jubileu bola uskutočnená aj aerofilatelistická výstava.

-vkn-

## NECHCE BYŤ "POPLUTÝ"

Moskovský týždenník SOVERŠENO SEKRETNŌ (PRÍSNE TAJNÉ) uverejnil rozhovor s Džocharom Dudajevom, prezidentom Če-

čenskej republiky. Z rozhovoru vyberáme:

● U moskovského zberateľa som videl známku s vaším portrétom. Bola vydaná v sérii známk na ktorých boli aj portréty Šejka Mansura a imana Šamila.

"Svojho času som dal súhlas k vytlačeniu prvých čečenských známk s podmienkou, že na nich nebude môj portrét. Také známky cez to vytlačili. Teraz sú uložené v čečenskej Národnej banke. Do obehu sa môžu dostať len so súhlasom vlády. Pokiaľ budem živý, nestane sa to. Či by som mohol znieŤ, že známkou s môjím portrétom niekto platí, alebo si na ňu plúvne, keď ju lepi na obálku?"

Neviem, či pán prezident vie alebo nie, ale séria s jeho portrétom sa predáva už viac ako dva roky a filatelistickí "podnikatelia" na nej dobre zarábajú. Dokonca je možné vidieť i "celistvosti" s portrétom prezidenta, akoby poštou prešlé. Teda určite si už niekto aj na inkriminovanú známku "popľul".

Vladimír Priputen, Moskva

## MAURITIUS NA ZNÁMKE

Pri príležitosti získania vzácného Mauritia pre zbierkový fond Poštového múzea v Haagu (viď ZBERATEĽ '95 číslo



1/95, str.22) vydala holandská pošta známku s nominálnou hodnotou 80c. (ik)

## OČARUJÚCE ORCHIDEY

Stredná a predovšetkým Južná Amerika sú pravým domovom orchideí. Rastú tu stovky a stovky druhov všetkých farieb



Chrysocentris schlimmii



Sobralia imbricatissima

a tvarov. A tak niet sa čo čudovať, že viaceré krajiny tohto svetadielu zaraďujú tieto krásne a obdivované kvety na svoje poštové známky. Štátom, ktorý je



na čele tohto radu krajín, je Venezuela. Za polstoročie vydala takmer stovku známok s námetom pestrofarebných orchideí. K nim nedávno pribudla ďalšia 10- známoková séria a 1 hárček. -z-

## VYSOKÉ NOMINÁLNE HODNOTY

Naši filatelisti zaslievajú poštovej správe, že mnohé slovenské známky majú vysokú nominálnu hodnotu (28, 30, 34 a 50 Sk). Nie je to „vynález“ Slovenskej pošty. Tak si počínajú aj pošty iných štátov, lebo v poštovej prevádzke známky s vysokými nominálnymi hodnotami sú



potrebné. Napríklad koncom roku 1994 aj nórška pošta doplnila výplatnú sériu známokou s potrétom kráľa Harald V. v

hodnote 30 NOK (hodnoty 10, 20 a 50 NOK boli vydané už predtým). Keď prerátame nórsku korunu na slovenské (kurzom okolo 1:4,50) zistíme, že nominálne hodnoty slovenských známok sú o vyše 4 a polkrát nižšie.

-z-

## RECENZIE

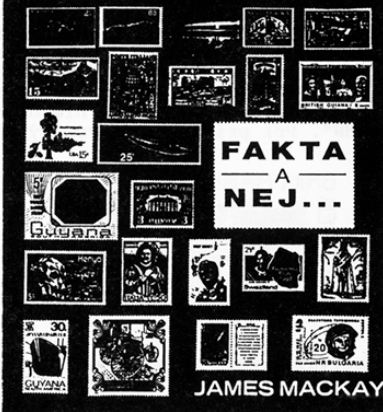
### GUINNESSOVA KNIHA O ZNÁMKACH

#### FAKTA A NEJ ...

Vydavateľstvo Velryba s.r.o. Praha vydalo v tomto roku zaujímavú knihu, jej autorom je James Mackay (z anglického originálu preložil L. Kouba).

Kniha s rozsahom 232 strán, s desiatkami farebných i čiernobielych ilustrácií, vytlačená na kvalitnom papieri s pevným obalom, poskytuje rad zaujímavých faktov o vzniku a histórii poštových služieb od dôb najstarších až po súčasnosť, o vzniku poštových známok,

## GUINNESSOVA KNIHA O ZNÁMKACH



ich druhov i zbieraní. Obsah knihy je rozdelený do siedmich kapitol: Poštové služby, Poštové pečiatky, Známky opatrené lepom, Druhy poštových známok, Technológia poštových známok, Poštové cely a pomocné nálepky, Filatelia.

Ako v Guinnessových knihách býva pravidlom, aj v tejto sa čitateľ stretáva

s mnohými superlatívami (prvé..., naj..., jediný...). K nim sa drúži rovnako veľké množstvo faktografických údajov o poštovníctve a predmetoch filatelistického záujmu, ktoré knihe dávajú encyklopedický charakter. Svojim rozsahom a hĺbkou spracovania kniha rozšíri obzor o zberateľstve poštových známok nielen začínajúcemu adeptovi; ale poskytnie rad zaujímavých faktov aj filatelistom erudovaným. Pre mnohých čitateľov u nás môže byť kniha zaujímavá i tým, že sa zrodila na Britských ostrovoch a uhol pohľadu sa miestami odlišuje od kontinentálneho, najmä stredoeurópskeho, na ktorý sme v posledných rokoch boli zvyknutí.

O kvalitách Guinnessovej knihy o známkach svedčí aj veľký záujem verejnosti a skutočnosť, že bežne na pultoch knižkupectiev sa s ňou už ani nestretnete.

V. K. Németh

## ZEMEGUĽA POD KLOBÚKOM

Pri príležitosti jubilea slovenského skautingu (vlani uplynulo 75 rokov od založenia) a 18. svetového Jamboree (stretnutie skautov v Holandsku vydalo MDPT SR známku. Autorom návrhu známky i FDC je akdemický maliar JOZEF BALÁŽ. Na kresbe FDC je Zemeguľa prikrýta skautským klobúkom. Autora sme sa opýtali, či bol tiež členom skautingu.



Jozef Baláž: "Áno, bol som v skautskom oddieli junákov v Pezinku a po vojne som bol dokonca vedúcim oddielu skautov. Vtedy ma zaujala myšlienka skautingu, ako je formulovaná v skautskom sľube a zákone: Buď odvážny, mlčanlivý a počúvaj. Buď čistý, silný a chráň prírodu. Hovor pravdu, buď poctivý a zbožný. Buď láskavý, obetavý a rád buď na svete. Preto som aj na našu modrú planétu, tohto času rozháranú, symbolicky položil skautský klobúk. Na známke som nakreslil

aj gesto skautského pozdravu, kde palec prekrýva maliček - znamená to, že silný chráni slabšieho..."

(NOVÉ SLOVO BEZ REŠPEKTU 22/95)

## ČO PÍŠU INÍ

### SLOVENSKÁ FILATELIA

Piate číslo časopisu SLOVENSKÁ FILATELIA prináša rad aktuálnych správ a informácií zo zväzového života. Uverejňuje dokončenie článku dr. S. Zrubca o histórii filatelie na Slovensku "Od Kremnice po Sliac" a v rubrike Naša galéria medailon o známej filatelistickej osobnosti Leopoldovi Vališovi. Z ďalších článkov nás zaujal príspevok E. Evínica "Listky Maďarskej poľnej pošty", príspevok E. Pavlačka "1943 - Vylodenie na Sicílii" i Jozefa Prihodu "Koľko ich bolo?" (o problematike zbierania príležitostných poštových pečiatok). -vkn-

## Filatelie

Štvrté číslo českej FILATELIE prináša vyčerpávajúci článok T. Šilhána "Čs. známkové sešitykyně Lodě a Houby", prehľad neoficiálnych prítláčiek na českých celinách v roku 1994 od J. Špačka, J. Tekel pripomína jubileum pretláčce SO 1920, príspevok zahraničného publicistu G. B. Griffenhagena "Americká vojenská pošta V-mail" (preklad L. Brendl). Pre členov Klubu filatelie je zdarma priložený prehľad poštových sadziieb v ČR.

V čísle 5 sa môžeme dočítať o nových českých vydaniach z pera H. Hodkovej, V. Feldmann rozoberá v ústrednom článku "Pozústatky protektorátného poštovníctva v povojnové CSR", P. Horka sa k tomuto obdobiu vracia v článku "50. výročí poválečného obnovení čs. letecké dopravy". Prílohu tvorí popri výsledkovej listine 11. aukcie Profilu aj časopis TELEKARTY 2/1995. -ik-

## Bratislavská

### FILATELIA

Informačný bulletin bratislavských filatelistov BRATISLAVSKÁ FILATELIA vo svojom treťom čísle prináša prehľad o slovenských TK, katalóg slovenských

poštových známok za rok 1993, cenník poštových známok Slovenska 1939-1945, prehľad monografií čs. známok a celín a ďalšie príspevky. (vkn)

## POŠTOVÉ ZVESTI

Tzv. "Soulská poštová stratégia", ktorá sa zameriava na štyri hlavné oblasti - potreby zákazníkov a obchodné stratégie, kvalita služby a zlepšenie prevádzky, nezávislosť riadenia a poštový rozvoj, ľudské zdroje - je nosným príspevkom vo štvrtom čísle časopisu Slovenskej pošty a Poštovej banky POŠTOVÉ ZVESTI. Z ďalších príspevkov nás zaujali informácie o 21. kongrese UPU, reportáž o otvorení rekonštruovanej pošty Piešťany 1 a osobitne príspevok o Dokumentačnom centre spojov v Bratislave, ktoré dostalo nový názov DOKUMENTAČNÉ CENTRUM a ZNÁMKOVÁ TVORBA (DCZT) i nové poslanie. (vkn)

SZLOVÁK ÉS CSEH

## TÁJÉKOZTATÓ

Druhé tohtoročné číslo spravodaja Sekcie zberateľov slovenských a českých známok v Maďarsku TÁJÉKOZTATÓ (Informátor) prináša aktuálne správy o činnosti sekcie za obdobie júl 1994 až február 1995, uverejňuje v bibliografii spravodaja Informátor za roky 1990 až 1994. V ďalšom príspevku sú zachytené hungarická na slovenských poštových známkach a príležitostných pečiatkach. Pre záujemcov o slovenské známky je zaujímavý aj prehľad o cenách slovenských poštových známok v SR v porovnaní s ich nominálnou hodnotou. Z ďalších príspevkov uvádzame informáciu o pôsobení tajomníka sekcie a recenzium vydania slovenskej známky s portrétom B. Bartóka.

Spravodajca venuje dve strany aj recenzii prvých dvoch čísiel nášho časopisu ZBERATEĽ '95. -vkn-

## INZERCIA

Cena za jeden riadok je 10 Sk. Za inzeráty zvýraznené rámečkom účtujeme príplatok 20 Sk. Abonentí časopisu majú 2-krát za rok prvých päť riadkov zdarma.

Úhradu inzerátu, resp. potvrdenie o úhrade treba zaslať redakcii najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme zasielať na adresu redakcie písané na stroji (počítači), alebo paličkovým písmom. Inzeráty budú uverejňované v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí.

Komerčné inzeráty, vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzobníka.

● HĽADÁM \*\* SŠ PODĽA SZ 27 C, 28 B, 32 C, NV 17x. Ivan Svätý, Jessenia 4, 071 01 Michalovce. Z 061

● KÚPIM LEPŠIE ZBIERKY ZNÁMOK, STARÝCH pohľadníc a listov. Telefón 07 / 820 547 Z 062

Klub filatelistov Žilina poriada  
I. a u k c i u  
známok, celistvostí a pohľadníc

dňa 25. júna 1995

HOTEL "METROPOL" od 8 do 13 h.  
Objednávky katalógov" K. Franek,  
Rajecká 7, 010 01 Žilina.  
Tel. 089 / 30760, 44188

● HĽADÁM STÁLEHO PARTNERA NA VÝMENU slov. noviniek za maď. známky. Korešp. maďarsky, príp. nem. VÁLYI MIKLÓS, Postafiók 208, H-1431 BUDAPEST Z 063

● HĽADÁM SÉRIU ČS. ZÁPALKOVÝCH NÁLEPIEK s námetom historických lietadiel. Adresa v redakcii Zberateľa. Z 064

● HĽADÁM PARTNERA NA VÝMENU ZNÁMOK. Mr. Angel Pitarch Donferrer, Pérez Galdós, 19-E, 2.0 - 5.a, E-12002 Castellon De La Plana, ESPAÑA. Z 065

● HĽADÁM PARTNERA NA FILATELISTICKÝ výmenu. Mr. S.R.Geffner, 4 Beerli Street, TEL-AVIV 64682, Israel. Z 066

## FILATELIA

Košice

Hlavná 21 (vo dvore)

Nákup - predaj

Telefón: 095 / 62 259 12

● PREDÁM NAJVVYŠŠEJ PONUKE SAM. ZN. a štvorblok Kováč bez vytlačenej 3! CDV 192 Blava \*\* s posunom strihu až 3 cm, resp. obojstr. tlač. Pošlem xerox. Ing. P. Handzuš, L. Svobodu 2604/49, Labe, 058 01 Poprad. Z 067

● NA FILATELISTICKÝ VÝMENU PARTNERA hľadám na Slovensku. Mrs. Hannelta CLARK, 3525 West 116th St. Inglewoody, California 90303, USA. Z 068

# VÝSLEDKOVÁ LISTINA 6. AUKCIE ALBUMU ZO DŇA 6.5.1995

001.	150	091.	400	177.	6200	281.	320	364.	320	456.	120
002.	190	093.	280	180.	300	282.	500	365.	340	463.	80
003.	1000	094.	250	181.	130	285.	1300	366.	200	465.	4000
005.	140	096.	120	183.	480	287.	150	369.	130	466.	150
006.	4200	097.	21000	184.	750	288.	180	371.	200	467.	650
007.	3200	098.	220	188.	2500	290.	200	373.	160	468.	400
008.	85	099.	260	291.	350	374.	180	374.	180	470.	100
009.	1000	100.	160	194.	120	293.	150	375.	250	472.	120
010.	550	101.	270	195.	1000	294.	200	377.	250	473.	200
011.	500	103.	300	202.	340	295.	60	379.	300	475.	140
013.	280	104.	140	206.	320	297.	150	380.	220	476.	120
015.	180	105.	700	208.	700	298.	250	381.	160	477.	160
016.	950	107.	350	211.	340	299.	100	382.	340	478.	110
017.	360	108.	450	212.	850	301.	800	383.	260	479.	260
018.	340	110.	1000	213.	1200	302.	1100	384.	280	480.	360
019.	280	111.	300	216.	180	303.	700	385.	260	482.	120
021.	360	113.	160	217.	80	304.	800	386.	240	483.	120
022.	240	115.	160	218.	200	305.	400	387.	160	485.	500
023.	200	116.	200	219.	650	306.	1100	388.	80	487.	380
024.	100	117.	550	221.	200	307.	100	389.	300	488.	400
025.	300	118.	180	222.	250	308.	260	390.	100	490.	150
026.	380	119.	150	223.	280	309.	280	391.	80	491.	180
027.	90	120.	1450	226.	300	311.	250	394.	260	494.	180
030.	3800	122.	80	230.	280	312.	200	398.	440	495.	60
032.	180	123.	320	232.	180	313.	170	404.	300	498.	220
034.	400	124.	200	233.	140	314.	200	405.	260	499.	120
035.	1800	126.	270	235.	130	315.	200	406.	400	504.	200
038.	300	127.	240	239.	420	316.	220	407.	180	506.	320
039.	200	130.	240	240.	250	317.	150	409.	350	507.	90
040.	240	131.	600	241.	550	318.	150	410.	280	509.	100
041.	360	132.	220	242.	260	319.	5500	411.	440	511.	80
045.	200	133.	260	243.	420	325.	150	412.	150	512.	2500
048.	130	134.	200	244.	100	327.	400	414.	340	513.	260
049.	150	135.	200	245.	280	328.	900	415.	220	515.	160
053.	150	137.	650	246.	120	329.	340	416.	100	516.	500
054.	1300	138.	400	247.	350	330.	300	417.	1200	523.	550
059.	300	139.	400	248.	80	331.	440	418.	4700	524.	400
060.	270	140.	350	249.	300	332.	130	419.	100	525.	120
061.	220	141.	320	250.	280	333.	800	423.	240	528.	850
063.	300	142.	190	251.	360	334.	220	424.	100	530.	2400
065.	80	143.	700	253.	280	335.	200	425.	500	535.	600
066.	200	146.	480	254.	340	336.	240	426.	600	536.	60
067.	300	148.	600	257.	250	337.	150	428.	400	537.	220
068.	120	149.	2500	258.	400	338.	400	429.	150	539.	200
071.	3000	150.	26000	259.	160	339.	220	430.	4200	540.	150
072.	380	151.	4800	260.	190	341.	800	432.	900	543.	200
074.	1000	152.	13500	261.	260	343.	400	433.	400	548.	250
075.	180	154.	300	263.	420	344.	550	434.	400	551.	100
077.	420	157.	170	264.	400	345.	300	435.	750	552.	300
078.	360	158.	120	265.	200	346.	500	437.	450	555.	120
079.	100	161.	3800	266.	500	347.	600	438.	350	557.	150
080.	320	162.	200	267.	220	349.	400	439.	170	558.	300
081.	340	163.	500	268.	120	351.	460	440.	500	559.	460
082.	300	166.	100	270.	300	352.	240	444.	200	560.	100
083.	220	168.	750	271.	480	353.	100	445.	150	561.	550
084.	80	169.	300	272.	140	354.	150	446.	220	562.	550
085.	200	171.	460	273.	95	355.	150	447.	160	563.	140
086.	380	172.	180	274.	100	357.	1600	448.	120	567.	420
087.	160	173.	180	276.	1700	359.	150	449.	300	569.	120
088.	260	174.	320	278.	170	360.	200	450.	250	573.	340
089.	340	175.	150	279.	170	361.	80	452.	450	575.	140
090.	500	176.	500	280.	200	363.	440	453.	250	576.	300

577.	160	615.	420	648.	150	673.	150	695.	160	744.	160
580.	8000	616.	300	649.	120	674.	160	701.	150	746.	140
582.	260	618.	150	650.	650	675.	160	702.	100	748.	140
583.	260	619.	300	651.	750	676.	100	703.	100	749.	200
584.	130	621.	100	652.	110	677.	200	704.	220	750.	160
585.	150	622.	150	653.	360	678.	800	706.	120	755.	200
586.	320	628.	320	654.	50	679.	200	710.	150	756.	300
589.	160	629.	280	655.	750	680.	400	712.	40	757.	180
590.	240	630.	200	658.	100	681.	240	713.	80	760.	200
591.	350	631.	120	659.	220	682.	1300	714.	80	763.	60
592.	380	632.	150	660.	100	683.	150	721.	100	767.	50
593.	250	633.	150	661.	300	684.	200	723.	50	768.	100
594.	3200	634.	320	662.	100	685.	150	724.	400	769.	100
597.	420	635.	320	663.	320	686.	180	725.	140	770.	1800
598.	200	636.	100	664.	220	687.	100	727.	460	771.	160
599.	300	637.	420	665.	220	688.	100	728.	150	772.	120
602.	190	640.	80	666.	160	689.	150	733.	100	774.	140
606.	170	641.	150	667.	80	690.	100	736.	100	777.	120
610.	150	642.	190	669.	650	691.	320	737.	60	778.	180
612.	150	643.	420	670.	320	692.	320	740.	180	779.	250
613.	100	646.	150	671.	220	693.	100	741.	60	780.	200
614.	200	647.	130	672.	100	694.	190	743.	50		



## ALBUM PONÚKA

Firma ALBUM, Lazaretská 11,  
811 08 Bratislava, tel. 367 411

Ceny ponúkaných materiálov platia vždy  
len do vydania ďalšieho čísla časopisu.

### P o n ú k a m e :

Kompletný ročník SLOVENSKO 1993	365,-
detto s PL	985,-
Albumové listy na Slovensko 1993	40,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Slovensko 1994	48,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Čechy 1993	42,-
detto zasklené	180,-
Albumové listy Čechy 1994	48,-
detto zasklené	180,-
(pri kúpe alb.listov nad 20 ks zľava 20%)	
SR PL 13, Čunderlík	280,-
známka CEPT(Čunderlík), NEDOTLAČ	200,-
detto v PL	400,-
FDC CEPT	60,-
Aerogram	35,-
Poštový lístok s prítláčou	
k 1.1.1994	25,-
detto s príležitostnou pečiatkou	30,-
Sada 3 PL s Prp.Bratislava,B.B., Košice 1.1.94	40,-
Čisté alb.listy Pofis (100ks)	250,-
- s rastrovou podtláčou (100ks)	220,-
- bez falcovania okraja (100ks)	150,-

Ceruzka na zväranie hawidiiek	55,-
Pošt.lístok 2 Kčs Kriváň s príl. pečiatkou 1.1.1993 Nitra	20,-
Obálka so známkou 8Sk znak, príl. pečiatka Bratislava 1.1.93	50,-
- detto, Košice	45,-
- detto, inaugurácia prezidenta	45,-
Pošt.lístok Kriváň (slov.) s prítláčou a inaug.pečiatkou	12,-
Pošt.lístok Kriváň s prítláčou PF Album a príl.peč.1.1.93	10,-
Kovový zúbkometer	15,-
Obaly na pohľadnice 10ks	40,-

## VYKUPUJEME NEPOŠKODENÉ POUŽITÉ TELEFÓNNE KARTY v cenách od 10 do 50 Sk

ALBUM, Lazaretská 11  
BRATISLAVA

100 rôznych celistvostí s príleži- tostnými pečiatkami	120,-
Pamätný list k Červenému krížu	65,-
Pamätný list k OH Lillehammer (2 kusy, rôzne pečiatky),kus	35,-
Pamätný list k úmrtiu M.R.Štefáni- ka, pečiatka Brezová	50,-
- detto, pečiatka Ivánka pri Dunaji	50,-
Pamätný list k Medzinár. olymp. výboru (v obale)	20,-

PREDAJ KVALITNÉHO SKARTU  
(obsahuje aj 60-té roky)  
1 kg 160,- Sk



Koženkový karisblokový zásobník na pamätné listy	160,-
Zostava 3 ks (obálka, celina, lístok) k futbalu SR-CHORVÁTSKO	50,-
Detto, 3 ks k 75.výročíu SLOVANA (obálka, 2 rôzne KL)	50,-

## ZNÁMKY ČSR I. \* \*

322-3 KP, KL	Purkyně, kupóny	pár	16,-
324-5	Masaryk, smútočná		3,-
325 KP, KL	Detto s kupónmi		16,-
329-30	BRATISLAVA 1937, známky		10,-
329-30 M	Detto, medzihárčie		12,-
329-30 A	Detto, hárček		15,-
331-2 KP, KL	Zimné sokolské hry		16,-
335 A	TGM, smútočný hárček		35,-
335	Známka z hárčeka TGM		20,-
336-8 KP, KL	Československé légie		6,-
339-41 KP, KL	Fügner		16,-
342-3	PRAGA 1938, známky		25,-
342-3 M	Detto, medzihárčie		30,-
342-3 A	Detto, hárček		40,-
347	20.výročie ČSR, známka		20,-
347 A	Detto, hárček		30,-
348-9 KP, KL	20.výročie ČSR		16,-
	<i>Celá zostava komplet</i>		90,-

## PONUKA FILATELISTICKEJ LITERATÚRY

Nemecko špeciál 1994	1280,-
Nemecko farebný 1994/5	600,-
Nemecko - celistvosti 1994/5	980,-
Nemecko-privátne celyny	1000,-
Východná Európa - celyny	2100,-
Európa - východ 1994/5	1200,-
Európa-západ 1994/5, 2 diely	1400,-
Rakúsko špeciál 1994	700,-
Amerika - stred + sever 1995	2100,-
Amerika južná 1992	1400,-
Afrika 1993 - 2 diely	2100,-
Austrália - Oceánia 1994	1500,-
Ázia 1994 - 2 diely	2100,-
Ázia II 1990 - Emiráty	960,-
USA - špeciál 1992	920,-
Amerika - stred + karibská oblasť 1995	1350,-

Katalóg TROJAN ČSR 1918-92, Čechy 1993-95	190,-
Príručka čs.poštových známok 1988	120,-
Katalóg Slovenský štát 1939-45	20,-
Cenník SŠ 1994	15,-

## PONUKA SÉRII DISNEY

ANGUILLA:	
Veľká noc 1981 (6)	15,-
Vianoce 1981 (6)	15,-
Vianoce 1982, Macko Pooh (6)	15,-
Letné olympijské hry 1984 (7)	19,-
ANTIGUA:	
Postavičky 1979 (6)	15,-
ANTIGUA a BARBUDA:	
Vianoce 1984 (6)	15,-
Filatelia 1986 (6)	15,-

Philexfrance 1989 (6)	15,-
BEQUIA"	
Philexfrance 1989 (6)	15,-
BHUTAN:	
Maugli 1982 (7)	19,-
Výročie Donalda 1984 (6)	15,-
Výročie Mickeyho 1989 (6)	15,-
GRENADA:	
Ben 1988 (7)	19,-
Výročie Mickeyho 1988 (6)	15,-
Seoul 1988 (6)	15,-
GRENADA GRENADINES:	
Sydpex Australia 1988 (6)	15,-
Seoul 1988 (6)	15,-
Richardov Almanach (8)	20,-
Philexfrance 1989 (6)	15,-
GRENADINES OF ST: VINCENT:	
India 1989 (5)	15,-



## LESOTHO:

Vianoce 1982 (6)	15,-
Vianoce 1983 (6)	15,-
Finlandia 1988 (6)	15,-
Philexfrance 1989 (6)	15,-
MALDIVES:	
Postavičky 1979 (6)	15,-
Vesmír 1987 (5)	15,-
RENONDA:	
Vianoce 1983 (6)	15,-
Finlandia 1988 (6)	15,-
Výročie prístátia na Mesiaci 1989	15,-
SIERRA LEONE:	
Vesmír 1983 (6)	15,-
Výročie Donalda 1984 (6)	15,-
ST. VINCENT:	
EXPO 1989 (6)	15,-
India 1989 (5)	15,-
TURKS a CAICOS ISLAND:	
Postavičky 1979 (6)	15,-
Letné olympijské hry 1984 (6)	15,-
UNION ISLAND:	
Autá 1989 (6)	15,-

## PONUKA NUMIZMATICKÉHO MATERIÁLU

ČSR I, Ag: 10 Kč 1928, TGM	70,-
1930, 31, 32	á 70,-
20 Kč 1933, 34	á 90,-
1937	100,-
SŠ 1939-45: 10 Ks 1941	90,-
20 Ks 1941 (C+M)	100,-
20 Ks 1939 (Tiso)	360,-
50 Ks 1944	100,-

ČSR 1945-92: 50 Kčs 1947	60,-
50 Kčs 1948	40,-
100 Kčs 1948(30.výr)	80,-
100 Kčs 1948 (UK)	80,-
100 Kčs 1949	70,-
100 Kčs 1951	90,-
10 Kčs 1954 SNP	90,-
10 Kčs 1955 oslob.	90,-
10 Kčs 1964 SNP	120,-
25 Kčs 1954 SNP	130,-
25 Kčs 1955 oslob.	130,-
25 Kčs 1965	130,-
25 Kčs 1968 muzeum	140,-
25 Kčs 1970 SND -	390,-
25 Kčs 1970 oslob.	95,-
50 Kčs 68 vznik ČSR	1000,-
50 Kčs 1970 V.Lenin	300,-
50 Kčs 1971 KŠC	350,-
50 Kčs 1972 Mysibek	300,-
50 Kčs 1974 Jesenský	140,-
50 Kčs 1975 Neumann	150,-
100 Kčs 1971 Mánes	400,-
100 Kčs 1974 Smetana	220,-
100 Kčs 1976 Král	190,-
100 Kčs 1976 Kaplan	160,-
500 Kčs 1987 Lada	750,-
500 Kčs 1988 MS	750,-
500 Kčs 1988 Federácia	780,-
500 Kčs 1992 Komenský	750,-
500 Kčs 1993 Tenis	780,-

Slovensko 1993:	
Sada mincí SR 1993 v púzdre mincovne	120,-
Sada všetkých 5 rôznych 10 Kčs mincí ČSFR	160,-
Sada mincí SR 1994 v púzdre mincovne	160,-
100 Sk vznik republiky	150,-
200 Sk 150 rokov Slovensčiny	250,-
200 Sk Kollár	250,-
200 Sk ZOH Lillehammer	250,-
200 Sk Alexy	250,-
500 Sk Ochrana prírody	600,-

## NUMIZMATICKÉ KATALÓGY

ČSR 1918-95 (vrátane SŠ,Čam,ČR,SR)	110,-
Rakúsko 1792-835 (František I.)	75,-
Rakúsko 1835-48 (Ferdinand V.)	80,-
Rakúsko 1848-16 (FJ I.)	90,-
World coins 1995 - celý svet	2.400,-

Katalóg čs.papierových platidiel 1995, farebný	220,-
--	-------

## BANKOVKY

20 Sk 1993, dvojica spojených bankoviek!!!	100,-
50 Sk 1993, detto	220,-

## TELEFÓNNE KARTY

1.TK SR nepoužitá	500,-
detto použitá	200,-
2.TK SR nepoužitá	300,-
detto použitá	100,-
3.TK SR nepoužitá, 100j	200,-
detto použitá	50,-
TK SR, TETE-BECHE !!! 2x 100j	800,-
4.TK SR nepoužitá, 75j	150,-
detto použitá	30,-
Nepoužitá, malý nápis SLOVAQUIE	300,-
4.TK SR, TETE-BECHE,!!! 2x 75j	800,-
detto, ST tenký a hrubý čip	1000,-
Sada prvých šiestich slov.kariet, použité	470,-
FAREBNÝ katalóg čs.telefónnych kariet	120,-
ŠPECIALIZOVANÝ katalóg čs.TK	75,-
10 rôznych kariet	300,-
SR, Onkológia, použitá	45,-
SR, Humanitná rada , použitá	45,-

Firma ALBUM ponúka veľký výber známok Československa, Slovenského štátu, Maďarska, ZSSR, nových štátov na území SNŠ a ďalších. Výber námetov fauna, flóra, futbal, šport, kozmos, doprava. Výber mincí ČSR, SŠ, ČSSR, R-U, USA, GB, Francúzska a iných štátov. Výber bankoviek SŠ, Č+M, ČSSR, Maďarska, Rakusko-Uhorska.

Firma ALBUM, Lazaretská 11, 811 08 Bratislava, tel. 07/ 367 411  
Vykupuje a predáva známky, filatelistické a numizmatické pomôcky, mince, bankovky, staré pohľadnice.

Po - pia : 10 - 18 hod.

NAVŠTÍVTE NAŠU PREDAJŇU VO ZVOLENE NA  
NÁMESTÍ Č.37: Po-Pia od 12.30 do 18 h

# ZBERATEL' '95



**ZBERATEL' '95** \* Vydáva firma ALBUM v Bratislave. Vychádza mesačne. Adresa redakcie: Lazaretská 11, 811 08 Bratislava. Telefón 07 / 367 411. Redakcia: Anton Kulhánek, Dr. Michal Zíka (šéfredaktor). Podávanie novinových zásielok povolené Riaditeľstvom pošt v Bratislave, č.j. 4939 / 94 - P zo dňa 17.11.1994. Redakčná uzávierka č. 6 bola dňa 26.5.1995, do tlače zadane 6.6.1995.

**ZBERATEL' '95** \* Cena za jeden výtlačok 20,- Sk. Pri odobraní viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 2-ňnú zľavu. Celoročné predplatné, vrátane poštovného: Abonent z SR - 200 Sk, abonent z ČR - 280 Sk (250 Kč), abonent z ostatnej Európy - 480 Sk (25 DEM, 180 ATS), abonent z zámoria - 760 Sk (25 USD, 40 DEM).



## CHORVÁTSKE PEČIATKY 1995

Chorvátska pošta a telekomunikácie avizovali pre rok 1995 vydanie 21 emisií poštových známok s celkovým počtom 39 známok. Z emisného plánu sme sa mohli dozvedieť nielen názvy jednotlivých emisií, ale aj ďalšie údaje, napríklad aj reprodukcie príležitostných pečiatok pre jednotlivé emisie, ktoré uverejňujeme aj my na tejto strane obálky.



Z tvorby akad. sochárky  
Ľ. Cvengrošovej: Keltská  
mincovňa na území Bratis-  
lavy (vľavo hore), Biatec  
a rada starších (vpravo  
hore) a Dobytie keltského  
oppida v Bratislave Dákmi

(Slovenské národné múzeum  
- Historické múzeum, Bra-  
tislava - Hrad)

# ALBUM

**Filatelia . Numizmatika . Filokartia**  
**Telefónne karty**

Po-pia

10.00 - 18.00 Bratislava, Račianska 17, 831 02, tel.07/250149

10.00 - 18.00 Bratislava, Lazaretská 11, 811 08, tel.07/367411

12.30 - 18.00 Zvolen, Námestie SNP 37, 960 01, tel.0855/29014

**nákup - predaj - aukcie**  
**poradenská služba**